

Celobert

Revista singular, local i de país

“Plora litres, somriu a doll”. Teresa Ramos

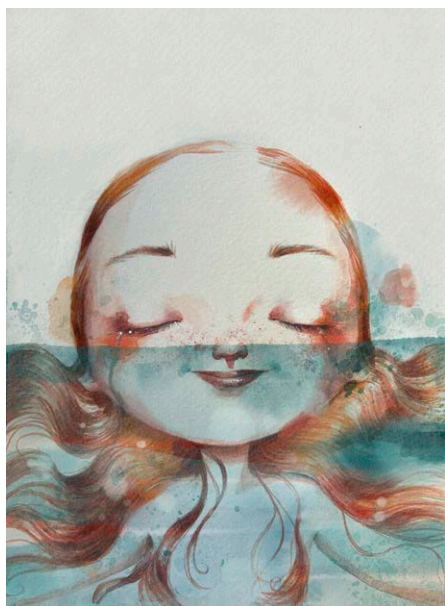
galp energia
ÀREA BLANES S.L.

**- COMBUSTIBLES - LUBRICANTS - GLP - ADBLUE -
- RENTAT - PREMSA - COMPLEMENTS -**

T. 872 204 324 - admin@areablanes.com

Avda. Estació, 68 - 17300 Blanes - (Girona)

Autora: **Teresa Ramos**
(il·lustradora infantil)
Títol: *Plora litres, somriu a doll*
Aquarel·la, tècnica mixta
21 x 39 cm

De Blanes de tota la vida, va néixer a Girona el 1981 i es dedica professionalment a la il·lustració des de 2009 fent realitat el seu somni de treballar en el que li encanta: dibuixar.

Ha treballat per a diferents editorials com Everest, Santillana, Alfaguara, Edelvives, Edebé, Tramuntana, Oxford, Rubio i Bruño, entre d'altres.

En 2024 es va estrenar com a autora, a més d'il·lustradora, publicant el seu primer llibre com a autora integral (*Si yo fuera tu gato*) per a editorial Bruño. Ara està pendent de publicació el seu segon conte com a autora i il·lustradora, que veurà la llum aproximadament l'abril de 2026.

Celobert

→ **SEGUEIX-NOS
A INSTAGRAM!**
@celobert.cat

→ **www.celobert.cat**

De l'editor	4	Vila de Lloret	22
Robert Redford		Un altre Lloret és possible	
Canvis a la plana major		L'estiu del fracàs: Lloret paga la factura de la incompetència del govern Lamelas	
Valor afegit	5	Medi ambient i ecologisme	24
Capítols d'història. Octubre de 1934 i octubre de 2017		Les Lloredes amb falguera gran del Massís de Cadiretes	
Vila de Blanes	7	Digui digui	26
Noves activitats al Primer Casino		Entrevista a Albert Sanz	
Cent anys de la Vila		Animalons	28
15 anys de vincles amb Kuwonku		Gats	
D'aquí i d'allà	10	Els Països Catalans	30
Louay Begdouri Achkari, un tangerí de Blanes		#28. Mitjans del segle XIX (1850-1868)	
Vila de Blanes	12	Música	32
Talent blanenc		Discs rescatats: Ramon Muntaner - Veus de lluna i celobert	
El Mirall, 40 anys i molts més		Lletres	34
El menjar i beure	16	Mercè Rodoreda: l'amor i les flors ara pla!	
Parlar de vi és cosa d'humanistes		Torre de guaita	38
Vila de Lloret	17	Òscar Andreu fa una crida per mantenir viva la llengua	
De la foto a la gestió: el repte pendent, governar			
El patrimoni documental i Joan Domènech			
Tradicions i costums	20		
Castells i castellers			

Una llengua no mor perquè els
que no la saben no l'aprenen,
una llengua mor perquè
els que la saben no la parlen.

El paper amb el qual confeccionem el **Celobert** prové d'explotacions forestals sostenibles i per a la seva producció s'han seguit els més estrictes controls mediambientals.

Celobert

Edició Costa Brava Sud
Noticiari i opinió de la vida quotidiana
Octubre 2025 | Núm. 239

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic

Maria Àngels Maresma

Maquetació

Cantalozella

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei,
Jordi Borràs, Guifré Ripoll,
Marina Garcia Carbonell,
Maria Joancomartí, Jaume Planas,
Pol Ginesta, Olga Casado,
Alba Lupiañez, Josep Maria Guinart,
Violant Gordils, Dani Garcia Crespo
i Xavier Surís

Convidats

Primer Casino de Blanes, Elisa Sola Ramos,
Joaquim Carreras Barnés. Montserrat
Serra, Lara Torres, Sergi Castells Segura,
Plataforma UALEP, Jordi Martínez Puig,
Juan Rodríguez, Maria Grazia Filipponi
i Roser Diaz Martín.

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Jordi Triadó, Àlicia Torras, Arxius
Municipals i Ajuntament de Blanes,
Lloret i Tossa

Il·lustracions

Leo Flores

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

www.celobert.cat

[@celobert.cat](https://www.instagram.com/celobert.cat)

Dipòsit legal

GI-1121-2003

Cap part d'aquesta publicació
pot ser reproduïda o difosa per
cap mitjà sense permís de l'editor

No tenim preu

DE L'EDITOR

Robert Redford

Robert Redford deia que “no som conscients del poder polític que té el cinema”

L'actor, director i activista medi ambiental Robert Redford va néixer a Califòrnia el 1936 i ha mort als 89 anys el dimarts 16 d'aquest setembre 2025. **El recordem amb reconeixement i afecte.**

Ha deixat dit... “Avui dia, amb tanta tecnologia i informació, és complicat prestar atenció. Pots tenir una ment cada cop més ràpida, però això no vol dir que sigui més intel·ligent”... i “**La mesura del nostre èxit** serà la condició en què deixem el món per a la pròxima generació”.

“Què us passa?” Us penseu que no ser enxampats en una mentida és el mateix que dir la veritat?” ■

Canvis a la plana major

A mitja legislatura, l'equip socialista de l'Ajuntament de Blanes ha fet canvis que considerem importants i que, al no ser previsibles, valorarem a la propera edició, quan sigui conegut el nou cartipàs resultant d'aquest adéu i l'“hola, muy buenas” que s'ha viscut en els darrers dos plens.

En el ple d'agost, el tot poderós senyor Jordi Calvet oficialitzava la seva baixa del govern municipal i de l'Ajuntament donant pas a una nova regidora socialista l'**Eslaysa Indira Reynoso...** Els canvis mai són en si mateixos bons o no. Són... canvis.

Fins a les eleccions (menys de dos anys) podrem veure i conèixer, o potser abans, el per què de tot plegat... potser. En tot cas, i mentrestant, que vagi molt bé senyor Calvet i benvinguda senyora Reynoso. Us desitgem sort i encert.

A tots, governants i ciutadania, salut, feina i sort per cada dia! ■

Celobert, crear bellesa i dir la veritat

CAPÍTOLS D'HISTÒRIA

Octubre de 1934 i octubre de 2017

Sense voluntat d'exercir el poder no hi ha llibertat

La història de Catalunya té moments que es repeteixen com un mirall, amb dècades de distància. Dos d'aquests moments són el 6 d'octubre de 1934 i l'1 d'octubre de 2017. Tots dos comparteixen un element central: la incapacitat o manca de voluntat dels polítics catalanistes de trencar veritablement amb Espanya.

El 1934, el president Lluís Companys proclamava solemnement l'Estat Català dins d'una hipotètica República Federal espanyola. No era una ruptura completa, sinó un gest simbòlic. Però aquell gest, sense preparació ni estructures reals, amb un boicot de Companys als membres d'Estat Català que volien armar-se per defensar la proclamació, i amb un suport popular limitat, va durar hores. L'exèrcit espanyol va reprimir el govern català, que fou empresonat. La lliçó era clara: sense voluntat d'anar fins al final, tota solemnitat queda en fum.

El 2017, el poble català va protagonitzar un acte històric que va anar més enllà dels despatxos: el referèndum del Primer d'octubre. Aquí sí que hi havia un suport popular generalitzat a l'anhel independentista. Desenes de milers de persones van posar el cos per defensar la independència, tot i la violència policial. Però quan la legitimitat popular havia fet la seva part, fou el govern qui es va fer enrere. El 10 d'octubre, Carles Puigdemont va proclamar i suspendre la independència en el mateix moment, tot i que havia promès proclamar la independència com a molt tard el 3 d'octubre; i el 27 d'octubre, la declaració

final va quedar reduïda a un gest parlamentari buit.

En tots dos octubres, 1934 i 2017, trobem el mateix patró: unes elits polítiques que enganyen el poble i no volen donar el pas decisiu. Companys no volia trencar realment amb Espanya; Puigdemont tampoc. Quan importants figures polítiques internacionals van voler parlar amb Puigdemont i quan el govern belga va voler donar suport als catalans el president de la Generalitat es va fer l'orni i va preferir parlar amb el lehendakari Urkullu. Més hispanocentrisme impossible. Companys i Puigdemont van fer solemnitats buides, i tots dos van deixar Catalunya a mercè de la repressió espanyola.

No n'hi ha prou amb proclames simbòlics. La llibertat només s'assoleix si hi ha preparació, estructures i voluntat d'imposar la decisió presa. És a dir, voluntat d'exercir el poder. El poble català el 2017 va demostrar que estava disposat a fer sacrificis per aconseguir la independència. Han estat els dirigents processistes, lligats a la por o al càlcul partidista, qui han impedit convertir aquells moments en autèntiques ruptures amb Espanya.

El "procés" n'és l'exemple més clar: anys de mobilitzacions, de mandats democràtics i d'il·lusió col·lectiva han acabat convertits en frustració, no pas en una via cap a la independència. En aquest sentit, el processisme no és sinó l'hereu directe del republicanisme del 1934: absència de sentit d'estat i de voluntat d'exercir el poder. ■

El President de la Generalitat Lluís Companys i els membres del seu Govern empresonats pels fets d'octubre de 1934

Celobert, opinions solvents!

LA MAR DE PROP!

Farmàcia
Oms-Arias C.B.
C. Nou, 8 · Tel. 972 330 595
Blanes (Centre Vila)

C/ Jaume Ferrer, 8 – Blanes
972 35 48 48

Rbla. Joaquim Ruyra, 46 – Blanes
972 33 87 87

C/ Roig i Jalpi, 14 – Blanes
972 33 67 88

C/ Mercaders, 27 – Blanes
972 33 89 50

C/ Joan Alcover, 7 – Blanes
972 33 54 36

CAN GIRONÈS
FORN DE PA DES DE 1925

PARTNER
KNX

GIRONÈS I RODÉS, S.L.
Scs. de J. Gironès, S.A. · Fundada el 1962

Aigua · Gas · Electricitat · Climatització · Calefacció
Plaques solars · Domòtica · Manteniment industrial

Jaume I, 70 · 17300 Blanes · Tel. 972 330 660 · Fax: 972 351 820
info@gironesirodes.com

PASTISSERIA · FORN DE PA · CAFETERIA

- Comunions
- Casaments
- Batejos
- Càterings

Tel. 972 33 39 50
Camí de Sant Pere del Bosc, 17 baixos · 17300 Blanes

Paellería Restaurant

Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

Primer Casino de Blanes
Des de 1854

✉ primercasinodeblanes.2@gmail.com

☎ 655 91 34 82

📷 @primercasinoblans

ÒPTICA
PLANELLS

- ❖ REVISIÓ DE LA FUNCIO VISUAL
- ❖ CONTROL DE MIÒPIA
- ❖ TERÀPIA VISUAL
- ❖ ESTUDI DE LES INADAPTACIONS A PROGRESSIUS

17300 BLANES · PLAÇA DE LA VERGE MARIA Nº1 · opticaplanellssmail.com · 972336958

Primer Casino de Blanes

Amb més de cent setanta anys d'història, el Primer Casino de Blanes sempre ha tingut el desig de ser un referent cultural per a la vila. Les nostres instal·lacions han acollit personatges il·lustres com Joaquim Ruyra o Joan Maragall, i avui mantenim aquest desig.

Durant aquest estiu, hem dut a terme diverses activitats que han posat de manifest la diversitat de propostes que el Casino vol oferir, ja que com bé consta als nostres estatuts som una "entitat cultural, recreativa i divulgativa on queda prohibit tota mena de divulgació i manifestació política i religiosa".

El **campionat de dòmino**, organitzat pels socis Enric Recio i Antonio Otones, combinà les modalitats individual i per parelles, aconseguint una participació àmplia i un ambient de sana competició. Aquesta activitat va reforçar el caràcter social de la nostra entitat, fidel a la seva essència d'espai de trobada i germanor.

El **tast de cerveses artesanes blanenques**, aconseguí un autèntic rècord d'assistència. Celebrat el dijous 28 d'agost, l'acte convidà els participants a gaudir de quatre varietats de cervesa, tot descobrint-ne les particularitats, el procés d'elaboració i la manera adequada de degustar-les. Més enllà del plaer gastronòmic, fou una experiència didàctica que demostrà l'interès creixent pel món de la cervesa artesanal i la cultura que l'envolta.

Pel que fa a les conferències, la historiadora Anna González, de la Universitat de Barcelona, ens oferí una ponència rigorosa titulada **El crim de sodomia a la Catalunya moderna (s. XV-XVIII)**. Basant-se en documentació de la Inquisició, posà de manifest l'existència i la persecució de persones acusades pel crim de sodomia, assenyalant alhora la invisibilitat gairebé total dels casos de lesbianisme. Aquesta xerrada, fruit de la seva col·laboració en el dossier **Quan l'homosexualitat era delictu** publicat a la revista *Sàpiens*, aportà una valuosa reflexió històrica sobre la repressió de la diversitat sexual.

També tingué lloc la conferència **Obrim els àlbums de fotografies familiars dels emigrants a Amèrica**, impartida per Aitor Roger, tècnic de l'Arxiu Municipal de Blanes. El conferenciant explicà amb detall la trajectòria de diverses famílies blanenques que, després de fer fortuna a Amèrica, retornaren i deixaren empremta en la nostra vila.

La literatura també hi tingué un espai destacat amb la presentació del poemari **Vertebrada**, de Sol Mussons. Obra autobiogràfica i catàrtica, en què l'autora transforma l'experiència dolorosa d'una greu operació d'esquena en un relat poètic. A través de 26 poemes, el llibre recorre les fases de la intervenció i la recuperació, tot explorant el dolor, la soledat i la força de la paraula com a eina de sanació. L'acte fou presentat per Jorge León Gustà, doctor en Filologia, que destacà la sensibilitat i l'honestetat de l'obra.

Amb totes aquestes activitats, el Primer Casino de Blanes reafirma la seva voluntat d'oferir als blanencs i blanenques un espai plural i actiu, capaç de combinar la tradició amb la contemporaneïtat. La nostra ambició és continuar programant actes que enriqueixin el teixit cultural de Blanes i consolidar el Casino com a lloc de referència, obert a tothom que vulgui gaudir de la cultura. ■

Moment de la conferència d'Aitor Roger

Implant + corona
straumanngroup

Primera visita GRATUÏTA
Compromís de manteniment d'implant
per 5 anys
El primer és gratuït

Vila Dental
FAMÍLIA MAYO SOLÉ

des de

19,50€ al mes*

*promoció subjecta a l'aprovació de l'entitat financiera

Passeig de Dintre, 13

Blanes (17300)

Tel. 87 202 85 19

www.viladental.com

@vila_dental
@viladental

Jaume Planas Perxachs,
escriptor i exalumne

ANIVERSARIS — 100 anys —

El passat dissabte 6 de setembre es va celebrar l'acte inaugural del centenari del col·legi públic Joaquim Ruyra (A Blanes, *La Vila* per tothom). Cent anys enrere —regnaven Alfons XIII, un Borbó que marxarà a l'exili amb la proclamació per sufragi universal a les urnes de la segona República l'any 1931— una comitiva sortia des de l'ajuntament fins al barri de pescadors de S'Auguer on s'havia aixecat la primera escola pública del poble en un paratge immillorable: arran de mar. **L'escola és memòria viva de tots els successos viscuts en el nostre país durant un segle.** Les ha vist de tots colors: cops d'estat de veritat i de per riure, una guerra fratricida i una postguerra terrible, la dictadura d'un tirà genocida, la transició del cafè per a tots (el *caudillo* ho va deixar tot: *atado y bién atado*) i fins i tot una pandèmia. Del Procés, no en parlarem. Això ara no toca, que deia aquell.

Enguany, es va voler emular aquella acció tot i que aquesta vegada, al meu parer, va resultar un esdeveniment un xic desa-

fortunat per la pàtina folklòrica que se li va aplicar —l'ús de dues bandes municipals que poden remetre a una pel·lícula còmica d'en Berlanga—, el sentiment d'improvisació total, acompanyat per una marxa anàrquica de la petita riuada que es desplaçava rere la comparsa formada per músics i polítics. Els tres factors junts feien pensar que tot plegat era un mirall dels qui ens governen. Per més inri, en aquella mateixa data, una altra institució local, el grup de teatre El Mirall, nascut l'any 1985 a partir d'alumnes de *La Vila*, també es trobava de celebració, feien els 40 anys. Els dos actes es "trepitjaven". Algú ho podria haver coordinat millor. Felicitats, Pep i companyia!

La gernació que seguia aquest petit despropòsit que cavalcava pels carrers amb molt bones intencions (Una centúria no es celebra cada dia), era una barreja heterogènia de gent que van remuntar els passeig de Dins fins enfilear plaça Catalunya a través del carrer del Doctor Xavier Brunet. Cabotejant pels carrerons de S'Auguer, finalment van

arribar a les portes del centre homenatjat. Fi de la primera etapa.

Els assistents a la commemoració van haver d'inscriure's prèviament emprant codis QR (qui no ho sabia no va poder entrar). Aquest fet va provocar que moltes persones GRANS no poguessin accedir al recinte on es celebrava l'aniversari: el pati de l'escola. Molta gent va seguir l'acte dempeus perquè les cadires disposades estaven plenes (a primera fila a la dreta, l'apreciada classe política buscant la fotografia del "jo també hi vaig ser" per penjar-ho a les xarxes. Els professionals de la política sempre fan coses).

Anem al pinyol de la diada insigne i deixem els "artistes-actors" al racó de pensar, lluny de la sala de plens del consistori. L'ocasió va tenir un immillorable mestre de cerimònies, el periodista i ex alumne Jordi Bota, home de ràdio, que va dirigir l'esdeveniment de manera àgil i eficient, donant peu als diferents parlaments, a les actuacions preparades de tot cor per a l'efemèride i a les intervencions de gent del públic com l'Elvira Planas, professora durant trenta anys, l'antic director Narcís Munsó o en Miquel Buixeda, fill d'un dels prohoms que formava part de la comitativa consistorial que va inaugurar l'escola l'any 1925, ex alumne del centre, pare d'una antiga alumna i avui, avi d'en Pere, un dels petits estudiants de La Vila del segle XXI. Enmig del

públic, hi vaig distingir un munt d'antics ex professors, entre els quals vaig divisar a la senyora Serra (l'Aurora Riera), la més gran d'edat. Aquestes persones són els veritables protagonistes de l'acte.

Entre les actuacions musicals que ens van regalar antics estudiants, vam tenir a la Naiara Burke, en Jordi Molina i en Luís Lucero. A més a més, com a sorpresa final, s'hi va afegir el grup d'havaneres del Casal de la Gent gran Benet Ribas, acompanyats per una colla de menuts de l'escola que van entonar l'himne del col·legi, escrit expressament per l'aniversari rodó, amb la participació del compositor Josep Maria Guinart. Els assistents, amb el número d'inscripció que tenien assignat, van participar en un sorteig d'un munt de lots.

A destacar, pel meu gust i la meua humil opinió, la peça interpretada per en Jordi Molina, per títol *S'Auguer*, (*gallina de piel*, un veritable himne) amb una lletra cuidada i rica, sumada a un cúmul d'imatges evocadores (els Piteus, la figura d'en Joan Pops...) d'un temps i d'un país que nuen o enxarxen el paisatge on es va projectar *La Vila* (el barri mariner nascut davant la mar) i la que va ser la meua escola durant els anys de l'EGB, construïda davant la casa on vaig néixer (la meua família hi resideix des de l'any 54) i encara hi visc. Llarga vida a la Vila! ■

No assumir un risc és un risc. Així ho veig jo. Robert Redford

15 anys de vincles amb Kuwonku

Per celebrar que fa 15 anys que es posava en marxa a Kuwonku un projecte que volia millorar aquest petit racó de món, l'ONG Associació pel Desenvolupament Agrícola de Kuwonku i el seu districte a Gàmbia, encapçalada pels blanencs Roser Bitlloch i Pere Gual, va organitzar una mostra fotogràfica que us havíem anunciat en la nostra anterior edició. L'exposició portava per títol "Kuwonku: vida i comunitat a Gàmbia" i s'allotjà fins el 30 de setembre a Casa Saladrigas de Blanes, amb un notable èxit de visitants. Una mostra que s'acompanyà de textos de gran utilitat per entendre i valorar molt positivament la tasca que estan fent. En el proper número de la revista en farem un ampli seguiment i parlarem amb ells. ■

Celobert

Roser Bitlloch i Pere Gual,
artífexs de la Fundació
Kuwonku

ANIVERSARIS
— 15 anys —

Elisa Sola Ramos
Responsable de servei
de l'Oficina de Català de
Blanes

LOUAY BEGDOURI ACHKARI, un tangerí de Blanes

En Louay Begdouri Achkari és un blanenc anònim d'origen marroquí, un dels 1.372 marroquins que viuen i treballen a Blanes. Sovint l'anonimat amaga històries extraordinàries i la d'en Louay mereix ser explicada perquè és, sens dubte, un model d'integració i de superació personal.

Que un alumne de català, adult i incorporat al món laboral, comenci un Bàsic 1 de català i no s'aturi fins a assolir el nivell C1 és un fet remarcable, i això és el que ha fet en Louay. Què hi ha al darrere de tanta tenacitat?

En Louay va néixer a Tànger fa 39 anys. La cara se li il·lumina quan parla d'aquesta ciutat, perquè per a ell Tànger és més que un lloc, és un vincle, i forma part de la seva identitat:

“Jo l'adoro, Tànger. Allà vaig passar al meua infantesa, allà vaig estudiar, em vaig casar i hi van néixer les meves dues filles”. En Louay ens explica que Tànger és la porta d'Àfrica, una ciutat gran, turística i oberta, que té vista a un mar i a un oceà: el mar Mediterrani i l'oceà Atlàntic. Atesa la seva situació geogràfica estratègica (l'estret de Gibraltar), Tànger és una ciutat cosmopolita, que és a només 14 Km d'Espanya. Aquesta proximitat fa que sigui una de les ciutats més europees de l'Àfrica i, per tant, no és d'estranyar que Tàn-

ger sigui una ciutat poliglota: a banda dels tres idiomes oficials (àrab, berber i francès), tothom parla espanyol, a més de l'anglès en les zones més turístiques. En aquest context s'entén que per a en Louay aprendre català quan va arribar a Catalunya hagi estat un fet natural.

En Louay vivia feliç en aquell racó de món: treballava en un banc, estava casat i tenia dues filles de 3 i 6 anys. Per tant, no s'havia plantejat mai d'emigrar fins que la germana de la seva dona, que vivia a Blanes, li ho va plantejar. Com que en Louay és un lluitador de mena, es va proposar de treballar molt per poder oferir un nivell de vida més elevat a la seva família, més possibilitats de formació a les seves filles i, en definitiva, més felicitat i prosperitat als seus. Aquest és el motor que va engegar l'aventura d'en Louay i pel qual lluita cada dia.

“La immigració és dura —ens diu en Louay—. Jo vaig venir sol el 2018 i la meua família va arribar el 2022. Va ser un procés molt difícil per la soledat que comporta i per les renúncies que has de fer: allà vaig deixar la meua mare vídua, amb qui tinc una relació molt estreta perquè em va cuidar moltíssim i el meu estimat barri Msallah, on vaig conèixer persones que m'han ensenyat coses molt útils per a la meua vida”. De totes maneres,

també matisa que la integració per a ell ha estat fàcil perquè té la família de la seva dona ben a prop, i que aprendre català no li ha costat gaire perquè sap francès. Ens fa somriure el seu optimisme i l'admirarem en silenci perquè sens dubte fixar-se en el got mig ple en lloc de veure el got mig buit sempre ajuda a aconseguir els objectius!

Un cop a Blanes en Louay ha treballat de moltes coses, abans i després d'aconseguir la documentació: en parades als mercats setmanals, de venedor en línia, en una botiga de roba, d'operari en una fàbrica, en un hotel... Ens diu que no li ha costat gens de trobar feina en l'àmbit de l'atenció al client perquè domina el català. De fet, sempre parla en català amb els seus caps i explica l'anècdota que a la feina només pot parlar català amb un company dominicà que el parla molt bé, perquè els catalans s'hi adrecen en castellà! **Ai, la substitució lingüística! Ves que no hi estiguem contribuint els propis catalans!**

Una de les fites personals i professionals que ens remarca en Louay és haver treballat a la Fundació SERGI durant un any. Diu que això li va canviar la vida i a partir de llavors té el somni de tornar-hi a treballar, però com a integrador social, per poder ajudar gent com ell.

Durant aquest temps en Louay no només ha treballat, sinó que també s'ha format en molts àmbits: ha fet cursos de *coaching*, d'atenció al client, d'ofimàtica, ACTIC... El seu objectiu, però, és arribar a la universitat i fer estudis socials per treballar en llocs com la Fundació SERGI; també seguir estudiant

català per treure's el nivell superior (C2). D'on treu l'energia que li permet somiar i projectar tot això? Potser del seu pare, que era molt bon professor de llengua àrab i va deixar un gran record als seus alumnes. Ell diu que això el motiva per assolir els seus objectius i convertir-se en un model per a les seves filles. De fet, potser ja ho està aconseguint perquè la filla gran ha rebut una felicitació escrita de l'escola per haver guanyat un concurs de lectura en veu alta. Al cap i a la fi, les famílies són cadenes fetes per petites baulles, cadascuna de les quals agafa el model de l'anterior.

No dubtem gens ni mica que en Louay aconseguirà els seus somnis. Després de fer aquesta entrevista ens va trucar i ens va fer saber que ja estava treballant a la Fundació SERGI. No ens va estranyar gens! Només podem dir que aquest tangerí de Blanes té la brúixola molt ben posada i que sap molt bé on vol anar. **Moltes felicitats, Louay Begdouri! Segueix essent un model per a les teves filles i per a tots nosaltres! ■**

Grup de treball de la Fundació Sergi

TRIO CONTRATEMPO AL FESTIVAL TALENT BLANENC

El divendres 5 de setembre va tenir lloc el tret de sortida del Festival Talent Blancenc, amb l'actuació del Trío Contratempo i la presentació del concert titulat "De milongas i gratacels", a la Casa Saladrigas.

Vaig tenir l'honor ser l'encarregada de presentar el concert; presentar és una faceta més que com a actriu he anat desenvolupant; sempre s'aprén i es descobreixen trossos per a mí desconeguts, com és el cas d'aquesta primera actuació dintre del Festival: el Trío Contratempo.

Per presentar-los, haig de dir que el nom em donava peu a fer un joc de paraules: Contratempo té dos significats: un com a esdeveniment inesperat que dificulta o impedeix el desenvolupament normal d'alguna cosa, i altre musical: recurs rítmic pel què es desplaça l'accent natural del compàs creant una sensació de desfàs o de sorpresa rítmica (evidentment aquesta segona era la que corresponia).

El Trio Contratempo està format per: en Vladimir Kunça, nascut al 1971 a Eslovàquia, va començar els estudis de violí als 5 anys i forma part de la Orquestra de Girona. En Joan Sadurní, pianista, arreglista, i professor de piano al Conservatori Isaac Albeniz de Girona; En Jordi Casas va néixer a Barcelona al 1986, i va venir a viure a Blanes amb 10 anys, quan el seu pare va ser escollit com a director de la Banda i Cobla Santa Maria, on va començar els seus estudis musicals, i també en va formar part. Va continuar els seus estudis al Conservatori Isaac Albeniz de Girona i al Conservatori Superior del Liceo. Participa en varis projectes com la Girona Jazz Project i Impuls Big Band.

Tots tres es van conèixer a Girona, on són professors de música i donen concerts, com a Trío Contratempo i altres formacions.

El títol del concert "De Milongues i Gratacels", ens ho explicava el programa que varen presentar: "La primera part amb *Estaciones porteñas*, de Astor Piazzola (1921-1992). La segona part la composava *West side story*, de Leonard Bernstein (1918-1990)" [s'ha de remarcar, aquesta amb el valor afegit de tenir els arranjaments del pare d'en Jordi, el Mestre Joan Casas].

Tots dos compositors, de reconeguda reputació, varen ser contemporanis en el temps, com veiem: en Piazzola com a bandoneonista que va innovar i revolucionar el tango, i en Bernstein, com a pianista i director d'orquestra especialment a la Filarmònica de Nova York. Sense estar preparada, va sorgir l'anècdota en aquest concert a últim moment, vaig escollir un fragment d'un poema de milonga, i un fragment de la lletra d'un tema de *West Side Story*, vaig pensar, "si s'escau, els recitaré". Al saludar als músics abans de començar els ho vaig comentar, i els va agradar la idea, afegint-la al moment que s'esqueia en cada cas, i amb una base de piano. Així de manera improvisada es va introduir poesia en el concert.

Anècdota a part, el concert va fer gaudir al públic de la Casa Saladrigas. Els músics van ser impecables en la seva composició i execució, la sonoritat de la sala, perfecta. Els aplaudiments van fer que fessin un bis amb el tema més conegut de *West Side Story*. En resum el concert del Trio contratempo va ser un concert magnífic que va encetar el Festival Talent Blancenc d'una manera brillant.

Maria Sola, actriu

FETS I GENT

Trio Contratempo

Marigó Trio

CONCERT DE MARIGÓ TRIO!

El passat 20 de setembre, el Marigó Trio! —format pel blanenc **Carles Marigó (piano)**, **Manel Fortià (contrabaix)** i **David Domínguez (percussió)**— va omplir pràcticament tot el Teatre de Blanes, en el marc de la **segona edició del Festival Talent Blanenc**, que es va iniciar el 5 de setembre.

Marigó Trio! és un projecte concebut perquè la música flueixi amb llibertat, més enllà de les etiquetes o gèneres, i això és precisament el que es va viure dissabte. Un concert on la música clàssica es trobava amb el flamenc, el jazz i les músiques llatines, creant un diàleg viu i sorprenent entre tradició i experimentació. El repertori, divers i ric, va tenir com a eix central la figura de Johann Sebastian Bach, considerat el pare de la música barroca, que el trio va saber portar a nous espais expressius.

El públic va poder gaudir d'un total de sis peces, cadascuna amb una durada d'uns 10 o 15 minuts, que convidaven a escoltar amb atenció i deixar-se portar per les textures, improvisacions i colors. El concert es va obrir amb **"Aria variata"**, una composició del mateix Carles Marigó que ja posava de manifest la seva capacitat per combinar sensibilitat i risc.

Maria Solà, presentadora de Talent blanenc

Tot seguit, van interpretar el **"Preludi en do menor"** de J. S. Bach, revisitat amb el toc contemporani de Marigó, i **"Lluna sencera"**, una altra peça original que va destacar per la seva càrrega emotiva i delicada. Tot seguit, el concert va incloure una versió d'**"Erbarm dich mein, o Herre Gott"** (Bach + Marigó), la subtil i intensa **"Papallona"** i la vitalista **"Samfaina"**, on Bach tornava a ser el punt de partida d'una proposta plena de ritme i color.

Quan semblava que el concert havia arribat al seu final, l'entusiasme del públic i la complicitat del trio van donar pas a una peça sorpresa: **"A flor de pell"**, també composta per Carles Marigó. **Una cloenda emotiva i intensa que va posar el punt final perfecte a un vespre de gran qualitat musical.**

Naiara Burke, musicòloga

UN ALTRE CONCERT? POTSER SÍ

*"Vull que aprenguis i que siguis agraïda
que t'equivoquis i que busquis solucions,
que acceptis la pena i la miris als ulls.
Vull que t'estimis.
Perquè tu i jo sabem que ha de ser
l'amor l'únic propietari
d'aquest món."*

És un diumenge a la tarda i som a les golfes de Casa Saladrigas preparats per un concert del cicle **Talent blanenc**. Una proposta cultural que al mateix temps és la presentació de l'EP debut de Naiara Burke, publicat al maig de 2025 i que inclou sis cançons.

Abans d'entrar al concert ja sabem que seria un concert íntim —el que diuen en família— i que no estaria sola. Però, no ens imaginàvem pas la intensitat i les emocions que ens despertarien les seves paraules i cançons. La Naiara està acompanyada a l'escenari per la Berta Sala i en Ferran Borrell. A través de les grans finestres que omplen de llum l'espai veiem el mar. A l'horitzó, els creuers —ja buits de turistes i amb un lleuger marejol— tornen a port. Acomiaden l'estiu per donar la benvinguda a la tardor, una època de pausa obligada fins que arribi de nou el bon temps i tornin a sortir a la mar.

A la Naiara també li ha tocat fer i desfer camí a la vida i preguntar-se: "qui sóc jo quan em desprenc de la por?" La Naiara va néixer a Blanes el 1996 i és cantant, compositora i musicòloga. Va estudiar producció musical a l'EUMES de Girona. Forma part del duet Ca la Naïta i és contralt al Cor de Cambra Sota Palau, dirigit per Josep M. Guinart. L'any 2023 va guanyar el Premi Recvll a la millor

**Josep M. Guinart
i Naiara Burke**

cançó en català amb *Poder viure't*. Una cançó que parla sobre la gestió d'un dol, "de la pèrdua d'una persona propera i estimada, d'aprendre o d'intentar viure sense ella (...) de no poder viure't prou per dir-te que t'estimo molt." Sí, Naiara, que important és dir t'estimo a les persones que estimem i a vegades que difícil que ens resula fer el pas endavant i dir-ho! I que bonic, Naiara, que ens hagi explicat que al teu costat –a l'escenari en aquesta presentació i en projectes com els de Ca la Naiara de recerca musicològica i reivindicació de les dones compositoras de la Nova Cançó– t'hi acompanya la Berta, amiga i amant.

A la presentació prèvia del concert que va fer l'actriu Maria Sola, ens explicà que aquest disc també parla d'arriscar i cercar nova llum. Un disc on, "amb l'eco de la poesia de Josep Carner i influències musicals de la península ibèrica i més enllà, *Potser sí* esdevé un viatge íntim i sonor cap als espais on la veu es troba amb l'arrel".

Naiara Burke

En el concert, Naiara compaginà la poesia de les lletres de les seves cançons amb un testimoniatge de la seva experiència personal, el d'una vida no sempre fàcil. Un testimoni colpidor de violència masclista a la llar familiar, del desig d'estimar també persones del mateix sexe, de l'amor per la música i el cant, dels qui li obriren els ulls i portes a mons que sí valia la pena fer-s'hi present. Unes pors que veuen llum. Una trajectòria vital que s'acompanyà de cançons a l'escenari, amb el mar de fons i que van fer caure més d'una llàgrima durant el concert. Cançons i també abraçades.

Naiara, Berta i Ferran interpretaren les sis peces de l'EP, amb la col·laboració del Cor de Cambra Sota Palau a la cançó *Este canto mío* i del seu director, Josep Maria Guinart, per cantar amb ella *Finestres de bat a bat*, que han compostat conjuntament i a qui Naiara va agrair que li obrís finestres i que com un pare li segueixi omplint els racons més foscos amb llum.

O Magne pater, una adaptació "materna" de l'obra de l'abadessa benedictina del segle XII Hildegarda de Bingen; *Desde mi libertad*, arranament del clàssic d'Ana Belén que acabà amb una abraçada amb la seva mare, a qui agrai que l'hagi fet com és; *La vida*, música i lletra de Jordi Fuster i arranament de Naiara Burke, que emocionà a la seva filla Cristina Fuster, asseguda a la sala; i que acabà amb *No puc ser allò que vols*.

L'aforament reduït de l'espai on es va fer la presentació va propiciar un clima de recolliment i una calidesa gairebé màgica. Sabem que moltes persones no van poder-t'hi acompanyar. Com ens agradaria que altres poguessin viure al teu costat aquestes cançons i el teu missatge clar i més necessari que mai. Potser un altre concert de presentació aviat?

Potser sí afirma Naiara Burke en portada en el seu disc. I, sí, –sense l'adverbi– ser present al concert de presentació a Casa Saladrigas i comprar el disc –que ens va dedicar–, fou un gran encert. Escoltar com la Naiara a través de les seves cançons es despulla per explicar-nos que sí, que s'ha "després de la por i ha deixat enrere vells patrons que la governaven". I que com ens explica a la seva *Declaració d'intencions* necessitava fer les paus i compartir-ho amb tots nosaltres, "perquè l'únic propietari d'aquest món ha de ser l'amor". Gràcies per fer-ho, Naiara. Que difícil és posar negre sobre blanc a tantes emocions que cantes.

Aitor Roger, blanenc ■

Bruna Solei,
redacció

FETS I GENT

El Grup de Teatre El Mirall està de festa perquè aquest 2025 celebren el 40è aniversari i des del mes de gener estant duent a terme tot un seguit d'activitats per commemorar la creació del grup. Van començar com a una activitat extraescolar del col·legi Joaquim Ruyra "La Vila", que precisament celebrava el seu centenari la mateixa tarda que El Mirall ens convocà per celebrar les seves quatre dècades de trajectòria.

El Mirall arribà a la plaça dels Dies Feiners amb una anunciada cercavila que fou una acció de carrer que, amb un toc d'humor, tenia com a objectiu fer una crida a l'Ajuntament "per tractar amb amor i molta cura la Cultura d'aquest poble, en general, i la salut del Teatre de Blanes, en particular." Tot reclamant "pactes i compromisos sòlids amb la Cultura", amb "un teatre digne que aculli totes les activitats que neixen de l'esperit creatiu i cultural de Blanes" i un "regidor/a de cultura que visqui amb passió les nostres inquietuds".

ANIVERSARIS

— 40 anys —

Abans de gaudir de la festa, amb música i ball, van fer un minut de silenci "en respecte a la situació actual de totes les víctimes de guerra d'arreu del món", i van recordar que hi ha altres persones que, "avui no tenen força per ballar, ni tan sols per somriure, mentre lluiten per la seva vida i, sobretot, per la seva dignitat. A totes les persones que viuen en una situació de guerra, de violació constant dels seus drets fonamentals, a totes les que avui no poden fer ús de la seva veu, els diem que els tenim presents i els enviem la nostra força des d'aquest indret del món."

També, una representació de l'equip del Mirall va pujar a l'escenari per fer un agraïment sincer a totes les persones que "a qualsevol de les bandes de l'escenari que us hagueu trobat ens heu ajudat en aquesta llarga trajectòria". A les famílies, al públic fidel, als tècnics, i, com no, a en Pep Alum, "per iniciar aquest camí de la mà d'uns nens i nenes entre 11 i 12 anys i que ara ja ens hem fet grans. Ens has ensenyat la passió pel Teatre. En paraules teves, adoptades d'algun dels teus *gurús* predilectes, ens has endinsat en *el Teatre, la passió més inútil*. Però no hi estem d'acord. El teatre té moltes qualificacions, però no pas la d'inútil. Ens ho hem passat bé, ens ha ajudat per a la vida, ens ha ajudat a créixer com a persones, a compartir alegries i alguna tristesa, per què no. I tu has estat l'artífex d'aquesta moguda anomenada El Mirall, has estat el nostre capità de *barco* tot aquest temps".

La festa —que havia començat a la plaça de l'església amb el teatre dels Street Fools a les 7 de la tarda— acabà amb el concert de nit d'El Club de las Muñecas a Dies Feiners. Que segueixi l'espectacle! ■

DEL MENJAR I BEURE

Parlar de vi és cosa d'humanistes

Avui, la precisió tècnica com a únic mèrit a l'hora de valorar els vins i, d'altra banda, el foment d'un turisme només lligat a un rendiment comercial, bandeja massa sovint el vi entès com un fet de cultura

He manllevat el títol d'aquest article d'un prefaci del periodista, escriptor i gastrònom Xavier Domingo (1929–1996), que es troba en la plaquette *Bodegons amb ampolla de vi*, i que aplega tres conferències sobre vi i gastronomia, que l'enòleg Eduard Puig i Vayreda (Figueres, 1942-2018) va donar a la dècada del 1980.

Diu l'inici del prefaci de Xavier Domingo, escrit l'any 1990: "Els temps que corren estan necessitats d'humanisme, i dic humanisme en el sentit en què s'entenia aquesta paraula els dies del Renaixement, aquells dies brillants, gloriosos i sensuals de la Itàlia del Renaixement. L'humanisme era una manera de ser, de comportar-se, de viure i d'entendre la vida. Era una manera de pensar, feta de curiositat universal i d'amor a l'existència."

El text de Xavier Domingo acaba dient: "El pensament només troba el seu nodriment en la naturalesa. I de la naturalesa, no cal dir-ho, el producte més carregat de misteri, de poesia, de paraula, de raó i de passió, de plaer i de llegenda, i també de dolor i també de riquesa sensual, de diferències i de semblances... és el vi."

El vi és el que és perquè va lligat a la història de la humanitat, des de fa més de 2500 anys, es troba en el bressol dels clàssics grecs i llatins, que conformen la cultura mediterrània. El vi és cultura i és tradició, que es vincula amb la mitologia, la història política, la història de l'art i també la vida quotidiana i la cultura popular. I això personatges com Eduard Puig i Vayreda i Xavier Domingo ho sabien i ho practicaven. Foren homes amb cultura literària i gastronòmica. Puig i Vayreda, a més, era un gran melòman i activista cultural: els anys 1970 va ser el fundador de Joventuts Musicals de l'Alt Empordà, es va vincular a Òmnium Cultural i va ser impulsor de l'Assemblea de Catalunya a l'Empordà. I més tard, del 1991 al 2007, va ser el president de l'Institut d'Estudis Empordanesos.

És des d'aquest humanisme cultivat i militant, que Puig i Vayreda pot escriure els fragments

que segueixen (extrets de la conferència del 1987, pronunciada, atenció!, al Col·legi Oficial de Metges de Girona, sobre "Cuina i vi en la nostra tradició cultural"):

"Des de sempre el vi s'ha tingut per una beguda mística, esotèrica, destinada a la festa i al culte, al ritual sacre i al profà, a la taula, a l'orgia, al sacrifici, al Carnaval... El vi té una «recondita natura», que diu Andrea Bacci, una naturalesa que participa en les mutacions de la terra i varia amb els seus canvis. El vi és l'expressió del poder creador que no és sols de l'home, sinó que també depèn de la terra, del sol, de l'aigua, de l'aire. Per això no hi ha sols una ciència del vi, sinó també un art i una poètica del vi, i si no s'hi penetra és molt difícil d'entendre'l."

"A Europa, a la Mediterrània, no es pot parlar de bona taula, de gastronomia, de cuina selecta sense tenir ben present el vi. Però també el vi és la beguda de cada dia, els petits vins honestos i senzills, els que es beuen sense cerimònia ni compliments, són els que fan companyia i alegren el menjar quotidià de la cuina casolana i senzilla, que ja comencem a enyorar. Tinguem sempre present que, parlant de vi, parlant de cuina, lleugeresa, honestetat i simplicitat no és sinònim de mediocritat."

Aquest caràcter humanista de l'enòleg Eduard Puig i Vayreda fa que la seva mirada i el seu interès depassi la vessant estrictament tècnica d'un vi o d'un plat. I en aquest sentit, aquests textos també ens fan adonar d'una certa pèrdua general de cultura entre els professionals del món del vi i la cuina d'avui. I, tanmateix, el vi no seria el que és sense aquest humanisme que l'ha convertit en la beguda de cultura per excel·lència. Cap on va el vi, ara que torna a ser centre d'interès i gaudi en la nostra societat? La tècnica despullada de sommeliers i enòlegs sumada al foment d'un turisme popular associat a un rendiment purament comercial, no ens porta a una banalització del món del vi? ■

Lara Torres Lledó
Portaveu grup municipal
Sumem Lloret

De la foto a la gestió: el repte pendent, governar

Arribem a l'equador del mandat i és moment de fer balanç. Dos anys són suficients per valorar no només la capacitat d'iniciativa d'un govern municipal, sinó sobretot la manera com afronta els reptes quotidians de gestió, que són els que marquen la diferència entre la política d'aparador i el servei real a la ciutadania.

Si mirem enrere, és evident que els projectes més importants que han anat avançant aquests darrers mesos són herència de l'anterior legislatura. La residència de la gent gran, el nou mercat municipal, la promoció d'habitatges al carrer del Carme o altres actuacions estratègiques no són novetats sorgides del nou equip de govern. Més aviat han continuat per la pròpia inèrcia administrativa, perquè ja estaven prou enfilats com per no aturar-se. I això, que pot semblar positiu, en realitat és una mostra de la manca d'impuls i de lideratge polític en aquests dos anys.

Governar no és només fer seguiment de l'herència rebuda. El repte més important d'un ajuntament és la gestió del dia a dia: resoldre incidències, escoltar els veïns i veïnes, ordenar les prioritats i, sobretot, traduir les necessitats reals en polítiques concretes. I aquí és, on tot està per fer. La sensació generalitzada

és que, més enllà de les xarxes socials i dels anuncis puntuals, hi ha una gran distància entre el relat i la realitat, una gran preocupació en la imatge i una poca en la gestió.

El més calent és a l'aigüera. El contracte de neteja, imprescindible per garantir un municipi digne i endreçat, continua sense resoldre's. I el projecte de l'avinguda de Vidreres, que havia de ser una de les grans transformacions urbanístiques de la legislatura, tampoc no ha vist avenços significatius. Cal recordar que precisament aquest projecte va ser un dels motius pels quals des de Sumem Lloret vam donar un vot de confiança per aprovar els pressupostos del 2025. Malauradament, a hores d'ara, aquell compromís no s'ha traduït en fets.

Cal un govern que conegui a fons els temes que té entre mans, que sàpiga perseguir-los fins al final i que en pugui contrastar cada pas amb dades i transparència. No n'hi ha prou amb presentar titulars o fotografies; calen respostes clares sobre mobilitat, seguretat, habitatge assequible, manteniment de l'espai públic o promoció econòmica. Aspectes que afecten directament la vida quotidiana de la ciutadania i que, a dia d'avui, no han tingut una resposta satisfactòria.

La política local no és només gesticular, sinó prendre decisions que sovint no són vistoses, però que asseguruen que el municipi funcioni. Quan la neteja no és òptima, quan les urbanitzacions pateixen mancances, quan els serveis socials no arriben on caldria, és quan es veu la diferència entre qui sap governar i qui només administra la inèrcia.

Dos anys després, el balanç és clar: continuïtat en els projectes del passat, però manca de visió pròpia i, sobretot, de capacitat de gestió. Encara som a temps de redreçar el rumb, però això exigeix assumir que governar és molt més que comunicar; és posar-se al costat de la gent, conèixer els problemes en profunditat, treballar amb rigor i rendir comptes. La ciutadania no demana miracles, sinó constància, responsabilitat i serietat.

La segona meitat del mandat hauria de servir per demostrar que hi ha alguna cosa més que fotos i missatges a les xarxes. El futur del municipi depèn que es passi de l'aparador a la feina real. Només així es podrà parlar d'un autèntic projecte de govern i no d'una simple administració de la inèrcia, si governen trobaran a Sumem Lloret d'aliat, en cas contrari seguirà el desgovern. ■

Joaquim Carreras Barnés
 Director de l'Arxiu Comarcal
 de la Selva

Taula Rodona Any Joan Domènech. Recuperació, protecció i difusió del patrimoni documental a la comarca de la Selva

L'ANY
Joan domènech
 2024 * 2025
 LLORET DE MAR

El dijous 18 de setembre la sala d'actes de l'ajuntament acollia la taula rodona *Recuperació, protecció i difusió del patrimoni documental a la comarca de la Selva*, una activitat més de les realitzades des del mes de novembre de l'any passat en el marc **L'Any Joan Domènech i Moner**, que amb molt d'encert ha organitzat **L'Ajuntament de Lloret de Mar** per homenatjar i reconèixer un dels seus ciutadans més il·lustres i rellevants.

Vaig tenir l'honor de ser cridat per participar en una taula eminentment tècnica en la qual participaven també Joan Boadas, cronista de la ciutat de Girona i exdirector de l'Arxiu Municipal de Girona exercint de moderador, Joaquim Daban, del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar, David Moré, de l'Arxiu Municipal de Tossa de Mar, Gemma Font, de l'Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies, i jo mateix en qualitat de director de l'Arxiu Comarcal de la Selva.

La sessió la va iniciar Joan Boadas fent un primer recordatori de Joan Domènech, definit com a personatge polièdric i que ha pogut ser tractat en els diferents actes commemoratius des de diverses disciplines, per bé que totes vinculades a l'activisme cultural. Es destacà ja d'entrada que en Joan va ser alcalde del primer ajuntament democràtic, és a dir, entre 1979 i 1983, i això permet fer-se

una primera pregunta: en quina situació es trobava el patrimoni documental de Lloret entre el final del franquisme i els inicis de la democràcia? La resposta va ser unànime entre tots els presents a la taula tenint en compte que a la comarca no hi havia cap arxiver ni cap arxiu en funcionament i el patrimoni estava sotmès a la deixadesa generalitzada amb què les autoritats franquistes tractaven el patrimoni documental amb el rerefons estratègic del règim d'eliminar el rastre del nostre passat com a catalans.

I aquí es féu un reconeixement al mateix Joan Domènech que, com alcalde, va fer els primers passos per a la salvaguarda del patrimoni documental lloretenc adequant un primer dipòsit d'arxiu, que agafaria embranzida a partir de 1992, amb la creació de l'Arxiu Municipal i la contractació d'un arxiver. Es parlà també d'altres persones com Mario Zucchitello, present a l'acte, com a promotor també d'iniciatives a Tossa de Mar per a salvaguardar i posar en valor el patrimoni documental tossenc. I, de Santa Coloma, es va esmentar la figura de Josep M. Mas Solench com a inductor de la creació l'any 1983 de l'Arxiu Històric Comarcal de la Selva.

David Moré va explicar una anècdota que em va semblar rellevant de com es van conèixer amb Joan Domènech, l'any 2000, quan era Delegat Territorial de Cultura de la

• PATRIMONI •

Generalitat, en l'estrena de l'Arxiu de Tossa, es van passar l'estona parlant d'arxius i documents... i com l'últim dia que van parlar, el maig del 2023, quan se li va atorgar el premi Recercat, van estar parlant del fons Falguera, un fons documental tossenc.

Gemma Font va exposar que l'Arxiu Municipal d'Arbúcies resta integrat en el Museu Etnològic del Montseny i comparteix iniciatives d'aquest l'equipament patrimonial. Ressaltava el suport de Joan Domènech en la recuperació del castell de Montsoriu, segurament el bé patrimonial medieval selvatà més destacable, fet que mostra, una vegada més, la seva sensibilitat envers la preservació dels béns patrimonials en el sentit més ampli.

La taula rodona va seguir un fil conductor vinculat a unes preguntes que el moderador va anar realitzant esgraonadament. Sobre l'enunciat d'exposar una visió general i actualitzada de la situació del patrimoni a cada municipi o comarca, el sentit de les respostes era clarament una mirada en positiu en relació a anys enrere. Els fons municipals han estat majoritàriament tractats i són accessibles tant per a la recerca històrica com, si és el seu cas, per a les consultes de la ciutadania sota l'empara del dret d'accés a la informació. Es reconegué que els arxius s'han fet útils a la societat i això n'ha facilitat el seu coneixement.

Amb tot, no és que els arxius i la seva activitat siguin majoritàriament coneguts i utilitzats de forma habitual i, en aquest sentit, es destacà la poca incidència d'usuaris joves i el greuge que, en alguns casos, les instal·lacions que els acullen no tenen la rellevància que pertocaria.

Les dinàmiques són diferents a nivell comarcal, on es facilita, per una banda, els

trasllat dels fons històrics a la seu de l'Arxiu Comarcal de documentació dels municipis mitjans i petits (menys de 10.000 habitants), a fi i efecte de preservar-ne la integritat i facilitar-ne l'accés. Constatem, però, que només la meitat dels municipis selvatans hi ha fet cap. Per altra banda, ja fa uns anys que es va institucionalitzar l'assistència presencial en matèria d'arxiu i gestió documental que duen a terme persones tècniques arxiveres itinerants als ajuntaments que s'adhereixen al servei que el consell comarcal, amb el suport de l'arxiu comarcal. Dues terceres parts dels municipis selvatans s'hi acullen habitualment.

En general es van reconèixer millores substancials en la recuperació i la protecció del patrimoni documental, però es van destacar punts febles en la difusió, especialment en la incorporació de plataformes digitals que facilitin una interlocució més fluida entre els documents i la informació que contenen i la possibilitat d'una consulta més àgil. Es va constatar, doncs, que calia assolir millors nivells en la voluntat d'esdevenir arxius socials, tant pel que fa a la diversitat de fons que cal anar aconseguint perquè representin tota la pluralitat de la societat, com pel que fa a la seva difusió, a fi que arribi amb facilitat a tothom.

A la cloenda es destacà un fet fonamental que s'hauria d'assumir amb totes les seves conseqüències i és que els arxius i el documents no són una opció voluntària per a una administració, com ho poden ser les biblioteques o els museus, sinó que són inevitables i, al mateix temps, necessaris per al seu bon funcionament. D'altra banda, també són indispensables per a una memòria col·lectiva responsable i el més participada possible. Per tot això els recursos que s'hi esmercin han de ser proporcionats i justos. Estem segurs que en Joan Domènech hi estaria absolutament d'acord. ■

Hi ha aquestes coses anomenades llibres: són com la televisió per a la gent intel·ligent. Robert Redford

Sergi Castells Segura,
casteller

Castells i castellers

Castells a Lloret: Minyons, Margeners i Maduixots comparteixen plaça en una diada plena d'emocions

El passat 24 d'agost, la plaça de l'Ajuntament de Lloret de Mar va viure una jornada castellera que va reunir tres colles: els Minyons de Terrassa, els Margeners de Guissona i la Colla Castellera de l'Alt Maresme i la Selva Marítima, coneguda popularment com **els Maduixots**. La diada, marcada pel bon ambient i l'escalf del públic, va deixar castells sòlids per part de les 3 formacions a plaça.

EL QUE ES VA VEURE A PLAÇA

Els Minyons de Terrassa van obrir l'actuació amb dos pilars de 4 d'entrada. En la primera ronda van plantar un 3 de 8 segur i treballat, una construcció que abans d'acabar la temporada al novembre voldran aixecar 2 pisos més. A la segona ronda van apostar pel 4 de 8, igualment descarregat amb solvència. Van completar el programa amb un 2 de 7, castell tècnicament exigent que també van controlar de principi a fi. Com a cloenda, van aixecar un vano de 5.

Els Margeners de Guissona van començar amb un pilar de 4 de salutació abans d'encarar la primera ronda de castells. El seu punt culminant va ser el 3 de 6 amb el pilar al mig, una construcció vistosa i que va aixecar els aplaudiments del públic present. Van completar la diada amb un 3 de 6 i un 3 de 6 per sota, exhibint la seva tècnica i bon estat de forma. Van tancar amb el pilar de 4.

Els Maduixots, per la seva banda, van dedicar l'inici de l'actuació a la memòria d'un membre estimat amb un pilar de 4 de dol. A partir d'aquí, van desplegar el seu repertori: dos pilars de 4 d'entrada, un 5 de 7 descarregat amb seguretat i, després d'un intent desmuntat, un 3 de 7 que van acabar descarregant. Van seguir amb un 4 de 7 sòlid i van acomiadar-se amb dos pilars de 4.

ELS CASTELLS: HISTÒRIA, ESSÈNCIA I EXPANSIÓ

Els castells són una de les manifestacions més singulars de la cultura catalana. **Nascuts a finals del segle XVIII** a partir dels antics balls de valencians, les colles castelleres van començar a créixer especialment al Camp de Tarragona i al Penedès, per després, les dues darreres dècades del segle XX, expandir-se arreu de Catalunya on es compten un centenar de colles. Amb el pas del temps, l'activitat s'ha estès també, a les **Illes Balears** i, més recentment, es compten gairebé **una vintena de colles més enllà dels Països Catalans** en ciutats com Madrid, Brussel·les, Sydney o Edinburgh.

Els castells consisteixen en construccions humanes de diversa alçada i complexitat, que requereixen tècnica, força i sobretot coordinació col·lectiva. A la base, la pinya aporta estabilitat; als pisos superiors, els segons, terços, quarts, quintes, sisens i, fins hi tot, setens eleven l'estructura; i al capdamunt, sobre els dosos els més petits culminen amb l'aixecador i l'enxaneta, que aixeca la mà fent l'aleta abans de començar la descarregada del castell.

ELS MINYONS DE TERRASSA: HISTÒRIA, SINGULARITATS I TEMPORADA

Fundats el 1979, els Minyons de Terrassa són una de les colles més prestigioses del món casteller. Amb la seva camisa malva, s'han convertit en un símbol inconfusible a les places. La seva trajectòria està marcada per fites que han quedat a la història com per exemple amb el primer 3 de 10 amb folre i manilles descarregat, aconseguit el 1998, va trencar un sostre del món casteller, els 10 pisos. També han estat pioners en castells de gamma extra, amb construccions com el 2 de 9 amb folre i manilles i el 5 de 9 amb folre que duen el seu segell.

La singularitat dels Minyons rau en el seu esperit innovador i valent, és una colla que ha tingut un ascens meteòric. Ja des dels seus orígens mai han participat dels concursos de castells, van ser uns dels grans impulsors de la introducció de la dona a les estructures dels castells o van innovar en les estructures per tal que el món casteller progressés.

La temporada dels Minyons comença al mes de març i s'acaba al novembre amb una pausa d'unes 3 setmanes que s'estén, habi-

tualment, des de la darrera setmana de juliol fins a l'entorn del 15 d'agost. Les diades pròpies dels malves són la diada del Patrimoni (a finals de maig) i la Diada de la Colla (el tercer diumenge de novembre) i aquestes constitueixen junt a la diada de la Festa Major de Terrassa, la Mercè i la diada de les Fires de Girona les principals actuacions on històricament participen.

MIRANT ENDAVANT: GIRONA ESPERA ELS MINYONS

Després de la bona actuació a Lloret, els Minyons fan via amb el seu calendari que aquest setembre els ha dut a actuar a Sabadell Barcelona o Calella ja posen la mirada en

una de les grans cites del seu calendari: les **Fires de Girona**, on compartiran plaça amb els **Marrecs de Salt i els Capgrossos de Mataró**. La diada tindrà lloc **el diumenge 26 d'octubre, a 2/4 de 12 del migdia, a la plaça del Vi**. Serà una oportunitat única per veure tres colles de primer nivell en una de les places més emblemàtiques del calendari casteller.

Una invitació oberta a tothom: tant si sou aficionats veterans com si és la primera vegada que assistiu a una actuació, **els castells són sempre una experiència col·lectiva i vibrant!** ■

ceigrup
blanes

Anselm Clavé 5 · 17300 BLANES
www.ceigrupblanes.com

Amb el suport de Ceigrup Blanes, la mar d'aprop!

SERVEIS IMMOBILIARIS
COMUNITATS
ASSESSORIA D'EMPRESES
ADVOCATS

Plataforma UALEP

La Plataforma UALEP (Un Altre Lloret És Possible), constituïda fa un any per fer compatible la destinació turística de la vila de Lloret de Mar amb el benestar dels seus residents, fa balanç del seu primer aniversari.

Després de la manifestació del passat 17 d'agost de 2024, es va constituir UALEP sota el lema "Lloret ha de canviar el model turístic" i seguim amb aquesta lluita.

Durant aquests dotze mesos, hem mantingut tres reunions amb l'alcalde de Lloret, Adrià Lamelas, per reivindicar **menys promoció i més gestió** i fer propostes en aquest sentit.

Amb la finalitat de reflexionar sobre el present i el futur de la nostra Vila, ens hem reunit amb associacions veïnals i amb els principals responsables de Lloret Turisme, el Gremi d'Hotellers, el Gremi de Bars i Restaurants, Lloret Comerç, representants de l'oci nocturn, el Síndic de Greuges, Sindicats i la Policia Municipal.

Hem organitzat diferents xerrades obertes a tothom amb experts en turisme, com José Antonio Donaire, així com amb inspectors de la Policia Local i dels Mossos d'Esquadra. També hem participat en la Taula de Convivència, el Pla Estratègic de Lloret i el Pla de Dinamització del Nucli Antic. S'han realitzat unes 150 notificacions a *LloretSmart* per canalitzar queixes sobre incivisme, seguretat, via pública o neteja, i hem identificat quins són els hotels problemàtics.

L'opinió general de les persones amb qui ens hem reunit és **unànime**: Lloret necessita i vol un canvi. No volem un turisme tan jove, amb molts menors d'edat en temporada alta, ni que la destinació s'identifiqui només amb festa i "tot s'hi val".

Algunes de les nostres peticions han tingut seguiment per part de l'administració i dels gremis, però d'altres no. Continuem amb problemes relacionats amb alguns agents cívics nocturns, tant l'any passat com enguany, i el nombre segueix sent insuficient.

Celebrem la contractació de dos persones per controlar els habitatges d'ús turístic (HUT), tal com havia demanat UALEP, i reclamem que es facin complir les normatives locals i de la Generalitat per millorar la convivència veïnal. Podem dir que l'efecte d'aquesta acció està donant certs resultats encara que no s'hagi assolit el control complet.

Rebutgem la creació d'un heliport privat amb vols turístics i una escola de pilotatge, perquè generaria soroll i contaminació, i donem suport a SOS Lloret en aquesta oposició. Lloret ja disposa d'espais per a helicòpters en cas d'emergències.

Des d'UALEP exigim que es facin complir de manera estricta totes les normatives que garanteixen la convivència i la seguretat, i reitem que no volem continuar sent envaïts per jovent que només venen per l'oci nocturn i protagonitzen actes incívics que degraden la imatge i perjudiquen la qualitat de vida a Lloret. Continuem demanant un canvi profund en la gestió de la Vila, sobretot durant la temporada turística, i la implicació de tothom. No volem ser el destí associat a la festa i el descontrol, ni que se'ns identifiqui només amb això, obviat les meravelles culturals i paisatgístiques que realment tenim per oferir.

Lloret de Mar, 18 d'agost de 2025. ■

 PLATAFORMA
UALEP

**PREMSA
REVISTES
KATY**

C/ Jaume Ferrer, 1
17300 Blanes
T 601 99 39 39

**Llibreria
Fleca
Fenals**

 LOTERIA DE CATALUNYA

OBERT
TOT
L'ANY

PREMSA - REVISTES - LLIBRES
CÒPIES I MPRESIONS des de USB
SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
ENQUADERNACIONS MATERIAL ESCOLAR
FLECA I PASTISSERIA

C. Pere Codina i Mont, 57 | Fenals - Lloret de Mar
Tel. Fax. 972 36 77 76 | papereria@pfenals.com

Jordi Martínez,
portaveu de Junts Lloret

L'estiu del fracàs: Lloret paga la factura de la incompetència del govern Lamelas

Lloret de Mar ha viscut aquest estiu un autèntic **desastre de gestió municipal**. El que hauria de ser una temporada d'oportunitats, d'atracció de turisme de qualitat i de benestar per als veïns, ha acabat convertint-se en una mostra palpable de la **inoperància del govern d'Adrià Lamelas i del seu equip**. Les promeses s'han quedat en paraules buides, mentre la realitat als carrers ha estat insuportable.

SOROLL NOCTURN SENSE CONTROL

Nit rere nit, els veïns han hagut de conviure amb crits, música i multituds descontrolades. El govern ha estat incapaç d'imposar ordre o de fer complir les normatives. Lloret s'ha convertit en un parc temàtic del soroll, on el descans dels ciutadans no ha comptat gens ni mica. El nivell d'incompetència és tal que, fins i tot, la brillant idea d'uns auxiliars d'oci nocturn que ajudessin a fer més suportable l'estiu **ha estat un desori**. Això ha estat fruit d'una mala licitació, en la qual els requeriments brillaven per la seva absència, que ha permès que tot tipus de persones sense les qualitats necessàries fessin una feina per a la qual no estaven capacitades. Tant és així que, fins i tot, algunes han acabat denunciades per la pròpia policia local.

TAXIS INEXISTENTS I CUES INTERMINABLES

El servei de taxis, bàsic per a qualsevol ciutat turística, ha estat, com sempre, esperpèntic, i any rere any sense solucions. Esperes inacceptables, viatgers desesperats i una sensació d'abandonament total. Un altre exemple clar de la manca de previsió i planificació d'aquest govern, amb el qual fa dos anys que tenim una parada de taxis en prova pilot.

BRUTÍCIA I DEIXADESA PER TOT ARREU

El centre i les zones més concorregudes han ofert una imatge vergonyosa: carrers plens de deixalles, papereres desbordades i pudors constants. Aquesta és la postal que Lloret ha ofert al món. La neteja havia de ser el pilar fonamental d'un destí turístic de primer nivell. Lluny d'això, **les promeses de l'alcalde Lamelas han quedat en això, promeses**. El mateix passa amb el nou contracte de neteja i escombraries, que ja veurem si veu la llum algun dia.

INSEGURETAT CREIXENT I ZONES CONFLICTIVES

Els veïns i visitants han patit una sensació creixent d'inseguretat, especialment en punts com la plaça de l'Hotel Maria del Mar, la plaça del Dr. Adler i la major part dels carrers del nucli antic. Un ajuntament i una Generalitat que miren cap a una altra banda mentre la convivència es deteriora és un ajuntament i una Generalitat que falla en la seva obligació més bàsica: garantir la seguretat. Ara, no pateixin pas, reunions de coordinació publicades a so de bombo i platerets a les xarxes socials de l'ajuntament, que ja són propietat de l'alcalde, cada setmana.

ESPAI PÚBLIC ABANDONAT

Carrers i passejos que haurien de lluir han mostrat un manteniment deficient. És inadmissible que una destinació que viu del turisme ofereixi un aspecte tan descuidat. L'alcalde i el seu govern parlen de transformació, però el que s'ha vist és abandonament, i ja fa dos anys que dura.

MOBILITAT I APARCAMENT: PROMESES INCOMPLERTES

Les infraestructures continuen sent una quimera: la C-32, el desdoblament de la N-II, el cinturó de Lloret... tot encallat. I el problema d'aparcaments, igual. Sense noves places ni projectes reals, el comerç local i la vida al centre es veuen greument perjudicats. Els grans projectes, com l'aparcament del passeig de Jacint Verdaguer o la U de Lloret, no passen del paper.

UN MUNICIPI SENSE RUMB NI LIDERATGE

Lloret necessita un projecte de futur, però **el govern Lamelas** ha demostrat que no té ni idees ni capacitat d'execució. Ni embelliment (posar 4 llums als carrers Sant Pere no pot ser titllat d'embellir res...) ni transformació urbana, ni millora real dels serveis. Res. Aquest estiu ha estat la confirmació que Lloret **no pot continuar sota un govern que només improvisa i que no sap estar a l'alçada de les necessitats del poble**.

Lloret de Mar mereix més. Els veïns i els empresaris no poden continuar pagant la factura de la **incompetència política**. El balanç de l'estiu és clar: **fracàs absolut**. ■

Juan Rodríguez
ambientòleg

Qui no coneix el llor o llorer? Habitual a la cuina, a parcs i jardins. És un arbre molt conegut i apreciat. Però sabem que al nostre Massís de Cadiretes, apareix de forma natural (l'espècie *Larus nobilis*) i que forma boscos? I que aquests boscos, a més, els podem qualificar de rarsa botànica? Doncs sí, aquests indrets són autèntics **Tresors de la natura**.

A la nostra zona hi trobem topònims com Montllor o Lloret (de Mar), els quals etimològicament remeten al llor, un arbre que, en teoria, és menys comú a les nostres contrades que d'altres arbres molt més abundants i aprofitats, com, per exemple podrien ser el suro, el pi o l'alzina. Ja sigui pel coneixement dels nostres ancestres d'aquests boscos o pel vincle del llor amb la cultura romana, que segles enrere es van establir en aquesta zona, podem afirmar que el llor és un arbre estretament lligat a la nostra cultura. La seva presència ha influït en usos tradicionals, com els medicinals, aromàtics, culinaris i ornamentals que encara avui es poden trobar a moltes llars i receptes locals.

La lloreda es considera una de les singularitats botàniques més notables del Massís de Cadiretes. El 1981, el científic Enric Ballesteros va reportar a la ciència catalana el descobriment d'una comunitat vegetal caracteritzada pels llors, és a dir, una lloreda. **Aquesta va ser la primera vegada que es documentava l'existència d'un bosc de llors natural a Catalunya**, i es

va trobar precisament al Massís de Cadiretes. L'Enric l'anomenava col·loquialment per als de Tossa "el bosc màgic".

Ballesteros no només va identificar aquesta comunitat, sinó que també la va classificar com a comunitat forestal, va descriure les espècies vegetals que la caracteritzen i les va categoritzar científicament. Fins i tot, va destacar que aquesta formació constitueix un tipus d'hàbitat únic al món, denominat **Osmundo-Lauretum**.

L'*Osmundo-Lauretum* és el nom científic que defineix les lloredes que perviuen a Cadiretes. La comunitat forestal rep aquest nom perquè els llors es troben estretament associats principalment amb la falguera reial (*Osmunda regalis*), coneguda popularment pels tossencs com a "falguera gran", que hi té un paper dominant. **Aquesta falguera és la més gran d'Europa i una espècie especialment protegida legalment a Catalunya**. Això implica que no es pot desarrelar, tallar-ne les frondes ni dur a terme cap acció que la pugui malmetre.

Aportem solucions per a un planeta més verd

A l'estrat arbori, a part del llor que és l'arbre dominant, també hi trobem altres espècies secundàries com el vern (*Alnus glutinosa*). A l'estrat arbustiu, hi creixen l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), el lligabosc (*Lonicera periclymenum*) i el gatell (*Salix atrocinerea*). Pel que fa a l'estrat herbaci, a banda de la falguera gran, hi trobem l'arítjol (*Smilax aspera*), el galzeran (*Ruscus aculeatus*), l'heura (*Hedera helix*), *Carex pendula* i *Melica uniflora*, entre d'altres.

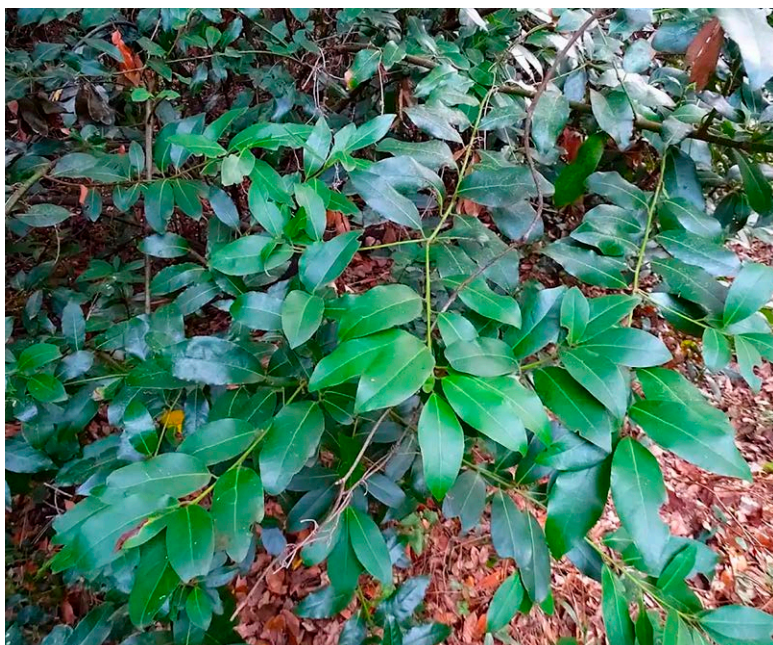
Aquestes comunitats vegetals es localitzen principalment als racons més calents dels fons de vall de la banda marítima del massís. I és que els antics bosquetans ja les coneixien com a bosc de llors amb falguera gran i les citaven com a habituals en els "sots", nom que reben a aquesta zona del país les valls enclotades, de pendents molt abruptes i pràcticament inaccessibles. La comunitat es redueix a una estreta cintura al voltant dels rierols i torrents d'aquests "sots".

El torrent d'Aiguafina és l'exemple més destacat de totes les lloredes del massís i la que millor es conserva. Altres **lloredes remarcables són la de Vallprezona, vall amb un torrent amb el mateix nom, que delimita Tossa de Santa Cristina d'Aro, i al Torrent dels Oms, situat a la frontera entre Tossa i Lloret**, on es troba un indret conegut com el "Sot dels llorers". Aquests espais són testimonis

d'una herència natural única i representen un valor científic i paisatgístic incalculable.

En resum, les lloredes del Massís de Cadiretes són una autèntica raresa botànica. Un patrimoni natural excepcional que mereix ser protegit i valorat per les generacions presents i futures. ■

Albert Sanz és el vicepresident tercer del Consell Comarcal de la Selva i el president del Patronat del Castell de Montsoriu

Olga Casado,
periodista

Quines iniciatives teniu previst posar en marxa en els mesos vinents per a donar a conèixer el Vescomtat dels Cabrera?

Una de les activitats que iniciarem és la 'Ruta amb els Cabrera', que es farà a tots els pobles que formen part del Vescomtat dels Cabrera, però també a altres zones vinculades com Girona, la Garrotxa, Barcelona o Sicília. També continuarem fent xerrades i visites teatralitzades i estem preparant de cara a l'any vinent visites guiades amb realitat virtual al Castell de Montsoriu.

Tenim previst celebrar un congrés al Museu d'Història de Catalunya a principis de novembre, en el qual participaran catedràtics de Catalunya, així com de la Universitat de Palerm i la Universitat de Catània, experts en el Vescomtat dels Cabrera. Cal recordar que l'illa italiana guarda una estreta relació amb la història dels Cabrera, per això, la idea és que l'any vinent es pugui fer el congrés a Sicília.

El Consell Comarcal de la Selva va presentar el projecte del Vescomtat dels

Cabrera a la Fira Internacional de Turisme (FITUR). Com ha estat l'experiència de participar?

Amb molta activitat, no vam parar. Enguany hem realitzat una presentació a l'estand de Catalunya, en la qual van estar presents diversos membres de la Diputació de Girona i els alcaldes de Lloret de Mar i Blanes. També vam tenir l'oportunitat de parlar amb el president de la Generalitat de Catalunya, Salvador Illa, a qui vam convidar a visitar el Castell de Montsoriu.

Des de la seva posada en marxa, com ha anat evolucionant el projecte?

Quan vam començar el mandat al Consell Comarcal de la Selva, el Vescomtat dels Cabrera estava conformat per una dotzena de municipis, ara en formen part prop d'una vintena. A més, l'hem expandit més enllà de la comarca de la Selva, donat que estem presents a municipis d'Osona, el Maresme i el Vallès Oriental com Palafolls, Malgrat de Mar, l'Esquirol, Roda de Ter, Santa Maria de Palautordera o Sant Esteve de Palautordera. A més, estem mantenint converses per incorporar més poblacions.

La iniciativa va començar amb un ajut del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (Feder). Quan va concloure el període de dos anys contemplat, el Consell Comarcal de la Selva va preguntar als ajuntaments si volien continuar amb el projecte i van dir que sí. Des d'aleshores, hem anat treballant i ampliant a poc a poc el territori que abasta la iniciativa.

A mesura que es coneix més informació sobre el Vescomtat dels Cabrera, s'ha incorporat algun nou element al patrimoni?

Recentment, van trobar uns avantpassats dels comtes de Noguera que podien estar vinculats als Cabrera. Després d'obrir una caixa amb les seves restes, es va emprendre un estudi per determinar si estaven relacionats i els resultats han demostrat que sí.

Com és el procés que han de seguir els municipis per formar part del projecte del Vescomtat dels Cabrera?

Els tècnics coneixen quins pobles formaven part, de manera que els proposem si volem formar part de la iniciativa. El vescomtat dels Cabrera s'estenia pràcticament des d'Arenys

de Mar fins a Lloret de Mar i a l'interior fins a la Garrotxa. Per participar en el projecte és imprescindible que la població mostri una relació amb el Vescomtat dels Cabrera.

Per exemple, en el cas de Lloret de Mar està vinculat a través del Castell de Sant Joan, mentre que la relació de Blanes és més forta perquè té diversos elements patrimonials: la font gòtica, el Palau Vescomtal, el Castell de Sant Joan i algun arc de la població.

El nom dels Cabrera també està vinculat amb el municipi de l'Esquirol, d'on procedeixen els seus avantpassats. Quan el comte del Cabrerès es va casar amb la comtessa de Girona van decidir anomenar-se Cabrera i van començar a utilitzar l'emblema d'una cabra. Per aquest motiu gran part de les poblacions relacionades amb el Vescomtat dels Cabrera encara tenen una cabra a l'escut municipal.

Els elements patrimonials que formen part del Vescomtat dels Cabrera compten amb segles d'història. Com es conserven els espais que el conformen?

Destaca la tasca de rehabilitació, especialment al Castell de Montsoriu. Actualment, també s'estan duent a terme tasques de rehabilitació a Palafrúls i el Castell de Sant Iscle a Vidreres a través de diverses subvencions.

La gestió del 'Vescomtat dels Cabrera' rau en el Consell Comarcal de la Selva, com es col·labora amb els diferents ajuntaments o altres entitats locals a l'hora d'impulsar iniciatives?

Dins el Consell Comarcal de la Selva, existeix la conselleria del Vescomtat dels Cabrera, que forma part del departament de Territori, que engloba també turisme, cultura i el SOC.

El motor del vescomtat són els tècnics del Consell Comarcal de la Selva, si bé cada poble compta amb el seu interlocutor. Quan acaba l'any es fa un tancament per veure els resultats i al gener se celebra una trobada per presentar les diferents activitats que s'impulsaran i aprovar-les.

Quina importància van tenir els Cabrera per als municipis que formaven part del Vescomtat?

Molta. Tot i que és un tema desconegut per moltes persones, la seva presència és palpable als municipis que en formen part. Forma part de la història de Catalunya i són els nostres avantpassats. No se li ha donat la importància que deuria, per a mi és un projecte de país. Durant molt de temps va ser un petit nucli amb molta força a Catalunya. Si ningú ho mou, caurà en l'oblit.

En aquests moments, ha arribat a la meitat de la legislatura com a conseller al Consell Comarcal de la selva. Quin balanç fa? Quins objectius es fixa per la resta del mandat?

El balanç que fem dins el Consell Comarcal de la Selva és bo. Tot i que de vegades és complicat el tema del finançament i costa avançar al ritme que voldríem, ens n'anem sortint i tenim moltes ganes de treballar i tirar endavant.

El nostre objectiu de cara a la resta de la legislatura és assentar el Vescomtat dels Cabrera i donar-li més força. Dins la meua àrea que també abasta el SOC, ens proposem donar feina a les persones que just s'inicien al mercat laboral, però també a les que tenen més de cinquanta anys. ■

Llibreria

RB3

c/ Alberes, 47

17.300 Blanes telf 972 33 46 91

La tardor

Espectacle miraculós,
les fulles ballen
girant a l'aire
vestides de colors.
Or, rogent i vermell
omplen els nostres sentits
mentre el Sol,
en el seu últim alè,
il·lumina el camí
per on passem.

L'aire es refreda
amb un perfum de terra.
A la memòria ens ve
un estiu que queda enrere.
Els dies més curts
i més llargues les nits,
la malenconia ens atrapa
i ens congela el pit.

Els arbres orgullosos
les branques alcen al cel
mentre les arrels enterrades
desafien la força del vent.
Un cicle de vida,
un nou despertar,
esperem il·lusionats
tornar a començar.

Fina i Abel

ANIMALONS

Gats

Per què un gat? I per què adoptar-lo?

Durant molt temps s'ha cregut que els gats són animals completament independents, capaços de viure sols al carrer o al camp sense cap mena de cura. Aquesta idea ha portat moltes persones a tenir-ne a casa només per mantenir ratolins i serps allunyats dels horts, sense pensar en la seva salut ni en la seva capacitat de reproduir-se. Massa sovint, els gats conviuen amb famílies sense estar esterilitzats ni identificats amb xip —una obligació que la llei de benestar animal ja preveu. El resultat és previsible: gatetes que tornen a casa embarassades i cries que acaben regalades a qualsevol persona sense cap control.

Aquesta manca de responsabilitat explica per què pobles i ciutats estan plens de colònies felines. Associacions com **Sa Gatonera de Blanes** treballem cada dia per revertir aquesta situació: esterilitzem per a reduir la població, alimentem, desparasitem i cuidem centenars de gats que, sense aquesta ajuda, estarien condemnats a una vida curta i plena de riscos.

ELS GATS DE BLANES

A Blanes hi ha actualment **74 colònies censades amb més d'un miler de gats**. Els voluntaris apliquem el mètode **CER (Captura, Esterilització i Retorn)** i fomentem les adopcions responsables. Tot i així, l'abandonament continua sent tan alt que resulta molt difícil mantenir o reduir el nombre de felins. A més de gestionar les colònies, rescatem gatets nascuts al carrer i gats adults abandonats. Molts arriben en condicions delicades: desnodrits, amb infeccions respiratòries o oculars, plens de paràsits i amb un futur incert. Per això són traslladats a **cases d'acollida**, on troben una segona oportunitat.

QUÈ ÉS UNA CASA D'ACOLLIDA?

És la llar temporal d'un voluntari on el gat pot recuperar-se i esperar una família definitiva. Abans d'entrar-hi, passa per un **centre veterinari**, on se li fa una revisió completa, es desparasita i se li realitza el test de **FIV/FELV** per descartar o confirmar immunodeficiència i leucèmia felina. Encara que donin positiu,

aquests gats també poden ser adoptats i viure molts anys amb una bona qualitat de vida, sempre que l'adoptant estigui ben informat.

Les cases d'acollida no només ofereixen sostre i menjar: ofereixen **cures constants, amor i vigilància**. Hi ha nits en què els voluntaris no dormen per atendre cadells molt dèbils o gats greument malalts. Quan l'animal es recupera i el veterinari dona el vistiplau, es comença el procés d'adopció: difusió a xarxes socials, visites dels interessats i, finalment, formalització amb contracte i control veterinari.

PER QUÈ ADOPCIÓ I NO COMPRA?

Adoptar no és gratuït, i això és positiu: el cost cobreix despeses bàsiques com el xip, l'esterilització i les vacunes, garantint la salut de l'animal i complint la llei. Comprar o acceptar cadells regalats només perpetua el problema. La cria —ja sigui en criadors o en famílies particulars— implica femelles que han de parir contínuament, cries separades massa aviat i cap garantia de futur.

En el cas dels gats, moltes persones no esterilitzen per estalviar diners i acaben regalant cries a desconeguts. El resultat és tristament conegut: gatets que, als cinc o sis mesos, deixen de fer gràcia als nens, comencen a marcar territori i acaben abandonats. Aquests gats, a diferència dels nascuts al carrer, són dòcils i confiats, cosa que confirma que han estat expulsats d'una llar.

LA IMPORTÀNCIA D'UNA ADOPCIÓ RESPONSABLE

Cada adopció responsable significa una vida salvada i una oportunitat més de reduir l'abandonament. Adoptar no és només sumar un animal de companyia, és un **acte de compromís i respecte**. Els gats no són joguines ni eines de control de plagues: són éssers vius que mereixen ser estimats i protegits.

Per això des de Sa Gatonera ho diem clar: **adopta, no compres mai**. Amb cada gest responsable, avancem cap a un futur on cap gat hagi de viure al carrer.

La col·laboració de la comunitat és clau: voluntariat, donacions i difusió de bones pràctiques poden canviar la vida dels gats i de les persones que els acullen. ■

- OFTALMOLOGIA GENERAL
- CIRURGIA OFTALMOLÒGICA
- LÀSER OCULAR
- LENTS DE CONTACTE
- REVISIÓ DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
- CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

institut
oftalmològic
FELIP

C. ANSELM CLAVÉ, 86 • 17300 BLANES • TEL. 972 35 04 77

Els Països Catalans

Passat, present... futur?

#28

Mitjans del segle XIX (1850-1868).

***El Bienni Progressista, revoltes
obreres, govern moderat, crisi
i Revolta de Setembre de 1868***

En aquest número reprendrem la història política en els Països Catalans des del final de la 2a guerra carlina fins l'establiment del Sexenni democràtic.

Repasant una mica, ja vam veure la convulsa primera meitat del segle XIX, amb els nombrosos conflictes i guerres i la dualitat territorial entre una incipient i creixent industrialització en puntuals territoris, l'àrea metropolitana de Barcelona al capdavant, i una majoritària realitat rural, que abastava la quasi totalitat del territori espanyol. Aquesta dicotomia i diversitat pesà molt en la forma d'articular l'estat i, en aquest sentit, el Principat en fou un agent molt important, sempre pugnament amb el model centralitzador de Madrid... No us sona al que passa a l'actualitat?

Entre 1850 i 1868, els territoris dels Països Catalans visqueren un dels períodes més significatius del segle XIX. Fou una etapa clau per entendre les transformacions, especialment a

Catalunya, que anticiparen les sotragades del Sexenni Democràtic.

LA DÈCADA MODERADA (1844-54)

Recordem en la 2a Guerra Carlina, que triomfaren els liberals, però això no acabà de solucionar els problemes, i el projecte centralitzador xocà amb múltiples interessos que venien des de diversos punts i que sacsejaren els últims anys del regnat d'**Isabel II**, que acabaren amb la instauració del Sexenni Democràtic, del que en parlarem àmpliament en el proper número.

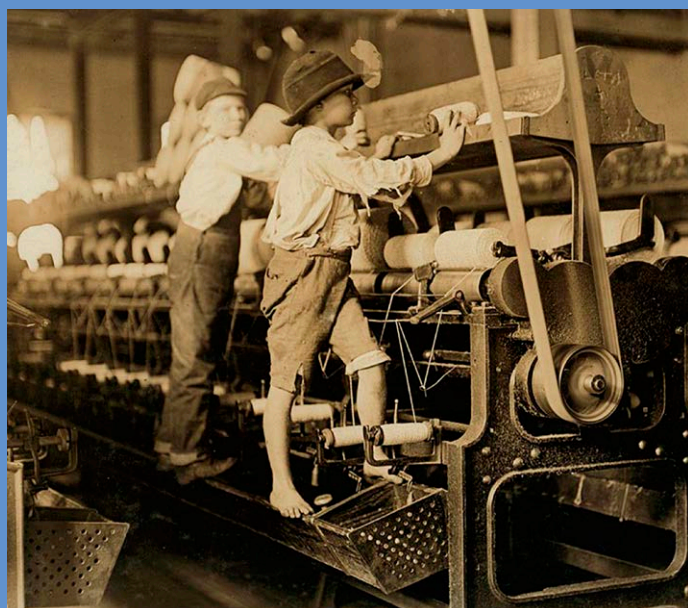
Personatges com **Ramon María Narváez** i **Leopoldo O'Donnell** lideraren governs caracteritzats per una política autoritària i centralista i un sistema electoral restringit i profundament manipulat amb les pràctiques del **caciquisme** i del **clientelisme**, de les que ja en parlarem més endavant durant la Restauració.

LES REVOLTES OBRERES A BARCELONA.

EL BIENNI PROGRESSISTA

El Bienni Progressista (1854-1856) va generar grans esperances. S'hi va impulsar una important reforma ferroviària, es va projectar la desamortització civil de **Madoz**, que posava a la venda terres patrimonials de la Corona, l'estat i d'altres institucions, i es van intentar algunes mesures per ampliar els drets polítics. A Catalunya, aquest període coincidí amb un esclat de **mobilització social i obrera**. La ciutat de **Barcelona** es convertí en un dels focus principals de protesta. L'any **1854** es produí una insurrecció popular contra el govern, amb barricades als carrers i enfrontaments amb l'exèrcit, motivada per la carestia, l'atur i les dures condicions de vida: concretament el **14 de juliol**. Tres dies després, el 17 de juliol, es produeix a Madrid un aixecament similar, que fou d'on arrencà l'anomenat Bienni Progressista (1854-56) que convertí Espartero en cap de govern de Madrid i O'Donnell en el seu ministre de la guerra.

Enmig de l'eufòria pel triomf de l'alçament, **una munió d'obrers filadors iniciaren, en col·laboració amb l'alçament progressista, entre el 14 i el 16 de juliol, el conflicte de les selfactines (màquines de filar)**: els treballadors, coordinats per la **Comissió de la Classe de Filadors** creada el mateix 1854 i dirigida per **Josep Barceló**, en protesta contra l'atur forçós com a conseqüència de la maquinització. El dia 17 era creada la **Junta Provisional de Govern de Catalunya**, que, en un intent de pal·liar l'agitació, reorganitzà la milícia popular i va emprendre la supressió del dret de portes, l'enderrocament de les muralles i el nomenament, l'11 d'agost, de Pascual Madoz com a governador civil, el qual propicià tractes entre obrers i empresaris en endegar

Mainada encara, treballant en una màquina de retort/doblatge de fils

la signatura de contractes col·lectius de treball. En connexió amb el mateix estat de coses, **València** es revoltà, el 16 de juliol, i creà una Junta on participaren elements democràtics i republicans i que va refer la milícia urbana.

La inquietud obrera persistí, l'any següent, a causa de la negativa dels empresaris a signar més contractes col·lectius, l'execució, el 5 de juny de 1855, del dirigent obrer Josep Barceló i la nova escomesa autoritària del capità general **Juan Zapatero**, que declarà l'estat de guerra, féu esclatar, el 2 de juliol de 1855, la protesta organitzada de la classe obrera en una vaga general que es va estendre, sota el crit "**Associació o mort**", a la majoria dels centres industrials. La vaga, organitzada per associacions com la **Comissió de les Classes Obreres** o la **Junta Central de Directors de la Classe Obrera**, creades el mateix 1855, arribà a durar nou dies, però els resultats foren descoratjadors: tot i això, el moviment evidencià la gran organització que havien assolit les associacions obreres al Principat en aquella època. Els obrers, que es van mantenir en llurs peticions, es veieren abocats, davant el desencís de la política social dels progressistes i el cop d'estat del juliol de 1856, de Leopoldo O'Donnell, que liquidà l'experiència de govern progressista, a fer costat als republicans democràtics i a participar en la resistència contra el pronunciament militar. Al País Valencià no tingué èxit l'organització de la resistència contra el cop d'estat, ja que, arran de **l'avalot de les quintes**, del 6 d'abril de 1856, l'oposició republicano-democràtica i obrera havia estat ja sotmesa.

És en aquesta època que l'ambient barceloní es nodrí de noves ideologies arribades d'Europa: el **republicanisme democràtic**, el **federalisme** i els primers corrents **socialistes i internacionalistes**. Començaren a aparèixer els **ateneus obrers**, els primers **cercles republicans**, **L'Ateneu català** (1854) serà un dels puntals de l'associacionisme català o **El Partit Democràtic Republicà Català**, que no es constituïrà formalment fins al Sexenni, però ja existia de facto com a moviment ideològic i organitzatiu a Catalunya, especialment a Barcelona, Reus, Girona i Sabadell. Defensava una Espanya confederal, amb llibertats civils, sufragi universal i reformes socials. Novament, cal tenir en compte el **desequilibri territorial**: mentre **Barcelona i els seus voltants es convertí en un centre dinàmic i agitat**, el món rural, tant a Catalunya com al País Valencià o les Illes, es mantingué majoritàriament conservador, tot i que no allié al malestar per l'empobriment, l'endeutament i l'abandonament institucional.

GOVERN MODERAT, CRISI I REVOLUCIÓ DE SETEMBRE DEL 1868

Després del fracàs del Bienni Progressista, el govern tornà a mans dels moderats i, més endavant, de la **Unió Liberal** d'O'Donnell, que va oscil·lar entre la repressió i el reformisme limitat. Però cap d'aquests governs aconseguí revertir la crisi de fons del règim (desigualtats econòmiques, corrupció i manipulació política, el conflicte colonial a Cuba) i la pressió social i ideològica continuà creixent. A Catalunya i a València, el **republicanisme federal** guanyà adeptes, en gran part per la seva proposta d'una Espanya descentralitzada i plurinacional. **Francesc Pi i Margall** començà a ser una figura coneguda, i les idees federals s'escamparen en entorns obrers i intel·lectuals. Alhora, també creixeren les **expectatives d'autogovern**, ja no només com el retorn a unes

institucions històriques, sinó com a fórmula moderna per fer front al centralisme ineficient de l'Estat liberal espanyol.

El clima polític s'anà tornant irrespirable a mesura que avançà la dècada dels seixanta. L'any **1866**, una nova crisi econòmica, motivada per la inflació, el deute públic i les males collites, desembocà en un intent **pronunciament militar** liderat pel general **Prim**. Tot i el fracàs inicial, aquest moviment evidencià la fragilitat del règim i la pèrdua de suports dins de l'exèrcit. Isabel II mantingué el seu suport als sectors més conservadors i al clericalisme, cosa que l'acabà de distanciar de la societat civil i dels grups liberals moderats.

Finalment, el **setembre de 1868**, amb el suport del general **Serrano** i del mateix **Prim**, es produí el **pronunciament de Cádiz**, que donà pas a la **Revolució de Setembre**, coneguda com *la Gloriosa*, en la que Isabel II fou obligada a exiliar-se. A Catalunya, l'eufòria fou immediata: es proclamaren ajuntaments provisionals, s'organitzaren milícies ciutadanes, i **es debateren públicament sobre la necessitat de dotar Catalunya d'un govern propi dins d'una Espanya federal**.

En el proper capítol tractarem el Sexenni Democràtic, que posteriorment donaria pas al període de la Restauració. ■

Detall del carro i fusades d'una Selfactina. La selfactina és un tipus de màquina de filar (spinning mule), o filadora, intermitent que esdevingué molt típica als vapors a Catalunya durant la Revolució Industrial, el 1844, i fou la primera màquina de filar mecanitzada que, amb la intervenció d'un únic operador, en comptes de bastants, com havia calgut fins aleshores, permetia filar molts fils simultàniament. En el seu moment, tot i la seva complexitat, va ser considerada una de les màquines més perfectes de la indústria tèxtil.

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya a Terrassa

Josep Maria Guinart
Professor de música

RAMON MUNTANER - VEUS DE LLUNA I CELOBERT
(Movieplay, 1978)

Ramon Muntaner (Peralada, 1265 - Vila d'Eivissa, 1336) fou un militar, administrador, polític i cronista català, i capità d'almogàvers (quina por!).

Això diu d'entrada la Vikipèdia si no es busca més, però aquí no volem parlar d'ell sinó de Ramon Muntaner i Torruella, conegut simplement amb el nom i el cognom com el capità almogàver, cantant que va estar actiu durant uns divuit anys i va posar música a grans poemes. El seu primer disc va ser un single publicat l'any 1974 i el seu vuitè i darrer àlbum va veure la llum el 1988.

Després es va dedicar a la gestió cultural: director de Resson, un centre de promoció i difusió de la cançó dependent de la Generalitat, director artístic de l'Espai de Dansa i Música de la Generalitat de Catalunya, director del Mercat de Música Viva de Vic i finalment director de la SGAE a Catalunya i les Illes Balears. Nascut a Cornellà de Llobregat el 1950, va morir d'un infart als 71 anys.

Però parlem de "Veus de lluna i celobert" que va ser el seu quart LP publicat a tot Espanya l'any 1978 pel segell Movieplay.

Cal dir d'entrada que tot i ser un disc de Ramon Muntaner intèrpret, l'autoria correspon a Muntaner musicalment, però les lletres, sense les quals el disc no tindria cap sentit, són de Joan Ollé, actor, autor i director de teatre, fundador de Dagoll Dagom entre altres feines destacables i amb qui Muntaner ja havia treballat anteriorment ("Nocturn amb acordió", espectacle precisament de Dagoll Dagom, sobre textos de Joan Salvat-Papasseit).

Un altre fet a destacar és que Ramon Muntaner va "colar" el futur disc en directe a la vuitena (i última) edició de les Sis Hores de Cançó a Canet de Mar, i més destacable encara: Va presentar el disc, encara no editat, amb una tanda de deu recitals al Teatre Lliure de Gràcia entre el 4 i el 15 d'octubre d'aquella any.

ombra d'esperança [...] Parlo del temps/de la meua infantesa.../I de la infantesa/de molta més gent. Entra la flauta travessera sobre el piano i després Muntaner canta, amb ràbia: Hem vist com s'omplien/presons i taüts,/ hem vist cossos/nafrats per sagetes/llaurar asprament/sota el jou del tirà./I bisbes de greix/amb la creu a una mà/i a l'altre l'acer,/ beneint la tragèdia...

I un fragment instrumental curtet característic del rock progressiu de l'època tanca el primer tema

El segon, amb el títol de "Diré", és cantat. Una instrumentació subtil de sintetitzadors i percussió acompanya una enumeració de paraules: *Diré casa, carrer, escola, futbol, hòstia, missa, llapis, pissarra, llatí,, mestre, alfabet, Noè, Cam, Sem i Jafet, José Antonio, Franco, Crist...capellans, cinema, tarda, amics...Diré vida i diré mort, purgatori, cel i infern...* un retrat d'aquells temps. I una improvisació de flauta una mica jazzera tanca la cançó

Uns nens reciten la taula del dos en castellà. I entra el piano. Una veu femenina fa una bonica i dramàtica vocalització i Muntaner recita *I destil·làvem la infinita soledat/de la declinació mal apresada, [...]Sabíem que les paral·leles convergeixen a la tarda lenta del dissabte,/ que el dia no plega a cops de campana...* i canta *Per l'infant que no he estat/ pel dictat sense accents [...] pel cigarret d'amagat, per la missa en llatí [...] pel cop de regla a la mà/ per la taula del dos...* i ho va repetint cada cop amb més força fins a recitar una nova taula del dos (2 x 1 = Por; 2 x 2 = Teatre; 2 x 3 = Crit...). I una musiqueta de banda de carrer que s'acosta toca la "famosa" melodia de les taules de multiplicar, arriba, i se'n torna a anar perdent-se lluny, lluny.

El piano torna a aparèixer perquè el cantant comenci recitant *I un dia vam descobrir/que viure i lliure rimaven/i feia bonic, i agradava a les noies* i canta una preciosa melodia:

A tu, dolça amiga dels anys blaus,/memòria d'olors,/vull dir-te en tres acords/els teus pits d'adolescents,/bruseta de pell de vent. [...]tants cops que no ens vam besar,/tant d'amor sense fer-ho mai,/tants poemes esquincats,/tants consells d'amic fidel,/tantes coses a donar,/bruseta de pell de vent. Sobre un contracant de violí.

Però parlem del disc:

Xivarri de pati d'escola. Ramon Muntaner recita. El piano de Lluís Vidal s'hi afegeix i Muntaner canta *Parlo d'un temps/de llum d'es-corxador/Sense ressò/ni*

TEATRE LLIURE
CARRER LEOPOLD ALAS, 2 · METRO FONTANA
10 RECITALS "VEUS DE LLUNA I CELOBERT"
RAMON MUNTANER
Dies 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 i 15 d'octubre
Dies feiners a les 10.30 nit i diumenges a les 7 tarda
VENDA ANTICIPADA AL TEATRE LLIURE TEL. 238 92 51
DISCOS MOVIEPLAY SONORITZAT AMB: SENNHEISER · DYNACOR
B. G. W. · CERWIN VEGA

Una música incidental pròpia d'una obra de teatre o d'una pel·lícula, més aviat sinistra. Música contemporània en podríem dir. Dues flautes sobreposades. Piano. Violí. Efectes de so. I Muntaner planteja un "Problema" surrealista on els típics plantejament escolars d'aquella època es barregen amb el pensament posat en l'estimada. *Si un tren corre de Sud a Nord a 80 km/hora, un altre tren corre de Nord a Sud a la mateixa velocitat i una aixeta raja 15 litres d'aigua per minut... Quant trigarà el tren a ofegar-se al safareig? O Quin diàmetre tindrà la peça de dos rals posada sobre la via després d'haver-hi passat el tren? [...] Vejam! Si un tren corre de Sud a Nord és com si corregués de Nord a Sud però a l'inrevés perquè l'ordre dels factors no altera el resultat del teu nom, Marta, i per tant no sabem si estudia o treballa. D'altra banda si multipliquem els litres d'aigua pel nombre de vagons-llit ens permetrà saber que avui no l'he vista ni hem passejat agafats de la mà entre els arbres del passeig i l'enveja dels companys... preciós!*

Veus de lluna i celobert/ara ens criden a sopar. Bonica música de fons amb un solo de clarinet baix i un altre de saxo. Muntaner canta la tornada i recita les estrofes. Deixem a la pica la pols dels jocs de la plaça [...] Baixo l'escala rellicant per la barana [...] La lluna és un grill de taronja blanca [...] si no ets bon minyó se t'endurà el drapaire [...] els set vels de Salomé són les tovalles [...] No vull menjar, això no m'agrada/si haguessis passat la guerra...

I toca girar el disc. Cara B.

El piano fa uns arpegis un tant impressionistes. Un fagot repeteix un motiu melòdic insistentment. *Berenàvem pa amb oli i pluja mentre esperàvem que es complís el presagi una estranya tibantor de l'aire, un silenci carregat de mirades de sirenes i bales de dents serrades de llàgrimes de ràbia* diu l'artista en un recitatiu ple de ràbia precisament. I segueix una melodia que recorda enormement Lluís Llach: *Catedral de la mort/pell de bèstia encesa/digues qui t'ha convidat/a tants mars de tristesa?*

I arriba l'homenatge al cinema. Contrast a la vida gris. Canvi d'estil musical. Ara sona a jazz dels anys vint (del segle passat, és clar), com un xarleston. *Però, al cinema tot era bonic:/Al cinema/somiàvem desperts [...] érem Robin Hood, Maciste o Charlot, Érem Frankenstein i Buffalo Bill, Cantinflas, John Wayne, Tom Sawyer, El Cid. [...] Tothom era ric, guanyaven els bons.* De sobte canvi de ritme. Ara tot és lent, pesat:

Però ella no hi era i els miralls dels aparadors ens tornaven a la nostra modesta realitat [...] i fèiem el camí de tornada donant cosses a una pedra o una xapa de graciosa.

I un petit poema. Poc més d'un minut. Àngel de la tarda/flor d'anatomia/jugarem a metges/ amb la nostra amiga. Lleugerament entonat sobre un acompanyament lleuger.

"Retrats de l'enyor" és el següent tema. Tres estrofes recitades. *On retrobar tot aquell univers de tendresa/de llum de pluja,/de vidre entelat? La Vida ens cridava a deixar de ser infants.*

Soroll urbà. Cotxes sobre l'asfalt mullat. Un piano, de nou. *"He deixat l'escola" per conèixer el vent/però la mar és folla/i aviat serà hivern. [...] Música melangiosa amb harmònica inclosa. Els infants que ploren/no podran saber/que rere la pluja/torna a fer bon temps.// Que això és un poema/que no vol dir res/només quatre coses/que tu ja has entès.* Harmònica trista i piano.

I el disc acaba amb un afegitó: una cançó de bressol: "Laia, demà". El futur? *Laia fes non – non,/Nineta dels coloms./Laia fes non – non,/Que ja s'ha post el sol.* Repetidament, fonent-se, fins quedar-se el piano sol, repetidament, fonent-se.

Amb aquest disc-poema (un disc conceptual en tot cas) Muntaner i Ollé van voler reflectir una sèrie de sensacions d'infància i adolescència viscudes entre els anys cinquanta i els seixanta del segle passat. I a fe que qualsevol que ho hagués viscut s'hi pot sentir plenament identificat. "És un homenatge a nosaltres mateixos." Diuen els autors. "Dedicat a la Laia, per exemple".

L'àlbum, amb carpeta doble (a dins té una sèrie de fotos típiques d'aquells anys), no escatima en crèdits. Autors, arrangadors, col·laboradors, dissenyador de la carpeta, fotògrafs, nens d'escola, músics (setze a més del cantant)... Per cert, és curiós com a la gravació hi conviuen "vaques sagrades" dels músics de sessió habituals en aquella època (Ricard Roda al saxo i clarinet; Aureli Vila, al violí; Miquel Gaspà, fagot...) amb les en aquell moment noves generacions: Santi Arisa, Josep Mas "Kiflus", Lluís Vidal, Jaume Martínez...

I fins i tot hi ha les lletres en dos fulls de paper de qualitat. Un en català i l'altre amb la traducció al castellà (Mira que queda malament *Voces de luna i patio interior!*). Els crèdits parlen també de les traduccions al basc i al gallec. Però, almenys a la meua còpia, no hi són pas. ■

Roser Díaz Martín,
historiadora i poetessa

“La flor Ametllera japonesa, prenys d’ametlles dures, placenta d’ametlla torrada. Angèlica, darrere de la carn, dintre de la carn: la flor soc jo.” (Pròleg de *Mirall trencat*)

Mercè Rodoreda.
Dibuix a llapis/carbó,
de Sisco Garriga Molist

“Sempre he somniat ser una florista”: la Mercè Rodoreda, aquella noieta de Sant Gervasi, filla única del Gurguí, que va conèixer els escriptors per veu del seu pare i del seu avi, i que només va anar dos anys a l'escola de nostra senyora de Lourdes, enyorava la llibertat del ball a les festes de Gràcia o poder sortir amb els amics. El seu món, era el jardí de casa: no massa gran, davant ple de flors boniques i darrere prenyat d'arbres comestibles que miraven entossudits la figuera infernal que marcava el límit entre la bellesa i el món pràctic. Quantes tardes, de la mà de l'avi, a prop de l'estàtua de mossèn Cinto, que presidia el jardí, havia gaudit de la lectura de *Atlàntida* o del *Canigó*. Quan va morir el seu avi, es va deixar enlluernar pel seu oncle, un home catorze anys més gran que tornava de fer les Amèriques, tot un cavaller dret i fet, i amb qui, amb permís del Pare Sant, es va casar. Poc va durar aquell matrimoni, el temps just perquè la Mercè conegués el món de la maternitat i descobrís que ser mare no era la seva prioritat, i menys dependre d'un

home. No li agradava aquella casa del carrer Saragossa, malgrat que tenia el seu propi jardí, i fugia al colomar de casa els pares, on escrivia d'amagat la seva primera novel·la. *Aloma*.

Va recuperar el temps perdut, amb quasi trenta anys es va matricular a l'Institut Dalmau, per a completar els seus estudis. Aprofitant la República, es va divorciar i com a redactora d'una de les revistes catalanes de l'època es va introduir als grups d'escriptors de l'Ateneu barceloní i de Sabadell. Entre els escriptors sabadellencs, nois de casa bona i ben plantats, perpètuament contestataris, va conèixer a Armand Obiols (Joan Prat) un jove president de la Veu de Catalunya casat i amb una filla. En aquell moment ella ja era correctora de català en un organisme depenent de la Generalitat.

Armand Obiols: “El senyor de la senyora per una estona”, com ella li deia, va ser l'Amor de la seva vida, presó i alliberació. Era el sentiment que, com el jardí de can Brusí, és tenebrós a la nit i magnífic de dia, un gran eucaliptus que té saviesa i ombra, o un furtiu llorer que et pot travessar amb les seves branques o aixopugar-te en una tempesta. L'amor: Rosa roja de cavaller sensible, Camèlia delicada i misteriosa, Calèndula avergonyida o Glicina protectora. L'amor, company d'exili en un castell palauenc o en un paupèrrim pis a París, on l'escriptura es va canviar per la costura per manca de diners i d'oportunitats, va ser el mal conseller, l'aire i l'ofec de l'escriptora.

En les cartes a la seva amiga Anna Murià, que va conèixer quan treballava a la Generalitat, podem llegir a prop de vint anys (1939 a 1956), els més durs de l'exili, els sentiments i la vida de l'autora.

“No cal parlar de la misèria d'aquest país i de la meua per entretenir-te, et demano roba per un vestit jaqueta, roba ben bonica per fer-me una combinació, i dos o tres parells de mitges” *Cartes a l'Anna Murià* 1948.

Mercè Rodoreda escrivia contes a París, les seves novel·les, enfilades i pensades, no podien infantar per falta de temps. Els contes eren curts, somiadors, fets dels records de la seva Barcelona, de les Rambles, del Liceu...

Només quan l'Armand Obiols va ser destinat a Ginebra com a traductor de la Unesco va trobar una mica de temps per escriure. Llavors, sense força als dits, massa cansats de tant cosir, per agafar la ploma, es va comprar la seva màquina d'escriure.

Els seus personatges, com la Teresa Godall de *Mirall Trencat*, obra de maduresa, pensada en l'any 1947 i acabada en 1974, són el producte d'una minuciosa cerca.

"La Teresa Godall està creada a través de la visió d'una dona del Llac Léman... Duia joies, estrany a Ginebra, va baixar d'un Rolls envoltat d'un jardí de Cedres centenaris" o bé la cuinera dels Valldaura, que va acompanyar a la família i al Jardí durant tres generacions: "Pel carrer Santaló, en una de les meves estades a Barcelona, vaig veure una dona molt vella, endreçada i neta ... Coixejava una mica... nasqué l'Armanda".

La seva vida va canviar en el moment que Armand Obiols, destinat a Viena, va morir. Es va alliberar de l'amor, que no havia estat res més que una cadena tortuosa. En aquesta llibertat va tornar a escriure. Com els seus personatges.

"He fet servir el tema de la metamorfosi com una fugida, com un fet natural... No he presenciat mai la metamorfosi d'una persona, però sí la metamorfosi de l'ànima".

Aquest canvi va fer esclatar a partir de la fi dels anys seixanta, en què, arran d'una entrevista amb Baltasar Porcel, va començar a reescriure antigues novel·les com *Aloma*, va projectar-ne de noves, a la vegada que naixia *La plaça del Diamant*, infantava amb dificultat "El *Mirall Trencat*", l'obra que reunia tota les obres, el Jardí de tots els jardins

(en realitat antic Jardí de Can Brusí) i la Casa de la família Valldaura. (Casa del Marquès de Castellijussa).

Cercant la seva pròpia identitat, la vida la va retrobar amb una vella amiga, Susina, instal·lada en el seu nou pis del Carrer Balmes, a prop dels jardins de Monterols. Aquesta li va presentar a la Carme Manrubia, una dona acabada d'arribar dels Estats Units, influïda pels rosa-creus. Amb la seva companyia es va submergir en el món de l'esoterisme i el simbolisme. Els darrers anys de la seva vida va viure a Romanyà de la Selva, el darrer Jardí, el més autèntic i més lliure: el bosc. Va ser enllà, on potser influïda per l'activitat de construir miralls ceràmics de Carme Manrubia, va acabar i donar nom a *Mirall Trencat*. Va ser enllà, on es va retrobar amb el seu primer amor, l'Àngel de la Guarda, que l'acompanyava amb els passejos pel jardí de Can Gurgí, i a qui va acabar donant el protagonisme de *Quanta, quanta Guerra*, va ser enllà on va enterrar definitivament la influència negativa de l'amor, escapçant-lo amb obres com *La plaça del Diamant* o reduint-lo a una activitat de "fer senyors" com la Cecília Ce fa a *El carrer de les Camèlies*.

Va ser enllà, a Romanyà, el lloc amb més concentració de dòlmens de Catalunya, on va ser enterrada amb setanta-quatre anys vençuda per un fulminat càncer de fetge, va ser enllà, al cementiri de Romanyà, al punt exacte on es creuen els dos eixos del terreny funerari, on descansa per a sempre, envoltada d'arbres i de flors.

"Les persones, vives com les mortes, es convertiran en personatges de Carn i Ossos, me'ls trobaré a tots i tots em faran retrets" **Mercè Rodoreda. ■**

Les Gavarres, totes un alzinar, a l'hora de la posta quan el sol les besa de biaix, semblen de vellut. Em vaig trobar, doncs, davant d'un dels paisatges més dolços de Catalunya.
Mercè Rodoreda

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpí, 10,
17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

ara pla!

en col·laboració amb

 fundació

“Els meus alumnes no saben qui era Josep Pla”

Que els alumnes no sàpiguen qui era Josep Pla pot semblar quelcom anodí; un fet sense importància degut a l'enorme quantitat de coneixements disponibles i a la impossibilitat d'abastar-los tots amb tan sols divuit anys. Comprenc tots aquells que desconeixen l'autor del *Quadern Gris*, perquè jo també desconec tantes altres coses que per al lector deuen ser bàsiques! No obstant això, avui presentem un humil remei per a tal “mancança”.

Amb el suport de la Fundació Josep Pla, concretament el del director, el doctor en filologia catalana Francesc Montero, iniciem aquest il·lusionant projecte: un reguitzell d'articles que permetin a qui ho desitgi capbussar-se en l'obra d'un dels més il·lustres escriptors en llengua catalana.

“ara pla!” busca ser una secció entretinguda sota un títol juganer. Aprofitant el seu

cognom recuperem una expressió nostrada de l'Empordà que acostumaven a utilitzar els vilatans en senyal de sorpresa o desaprovació. Per entedre'ns millor, “ara pla!” seria alguna cosa semblant a: “ara sí que l'hem feta bona!”.

Abans de començar, però, volem aclarir que en cap cas aquest tastet literari pretén l'academicisme, sinó atrapar el lector curiós en les estimulants històries i reflexions d'un escriptor com Josep Pla. Per això, proposem textos amb informacions espigolades d'aquí i d'allà, sense notes bibliogràfiques que carreguin el text i, especialment, amb una bona dosi de valoracions del jove que escriu aquestes línies. “ara pla!” és el recull d'observacions i reflexions personals d'algú que està descobrint un nou univers literari i no pas l'estudi de cap entès.

Ara sí, desitgem que gaudiu de la lectura d'aquestes entregues tant com nosaltres hem gaudit d'escriure-les; confiïm que així serà.

QUI ÉS JOSEP PLA?

Josep Pla i Casadevall neix el 8 de març de 1897 a Palafrugell, concretament al núm. 49 del carrer Nou. La família Pla, benestant i ben considerada, aconsegueix proporcionar als seus quatre fills una bona educació. Des de ben petit, Pla destaca pel seu delit per la lectura, una gran memòria i sobretot, un caràcter ambiciós, crític i inconformista. Un cop acabats els estudis primaris, els seus pares, Antoni Pla i Maria Casadevall, decideixen enviar-lo a Girona a estudiar el batxillerat. És a la capital del Gironès on Pla comença a experimentar amb la narrativa i col·labora amb diverses revistes locals. Per a ell, Girona és un espai fascinant, diferent: un lleu primer contacte amb un món més cosmopolita. El seu pas per la ciutat, però, acaba sent un pèl accidentat: Pla és expulsat del Col·legi dels Maristes, l'internat en què residia, després de ser enxampat freqüentant un prostíbul amb uns companys i s'ha d'examinar de l'últim curs per lliure. Anys després va escriure *Girona, un llibre de records* (Edicions La Butxaca, 2013) en què ens explica la seva

experiència com a estudiant i la seva relació amb la ciutat.

BARCELONA: SOMIAR AMB ELS ULLS OBERTS

L'any 1913 aterra a Barcelona amb el propòsit de cursar la carrera en Ciències de la Universitat de Barcelona. Tanmateix, la direcció dels seus estudis vira ràpidament cap a les humanitats i estudia Dret. En els escrits de l'època, especialment en el *Quadern Gris* (Editorial Destino, 2012), podem observar un Pla erràtic, sense gaire interès per la matèria ni per la vida universitària.

Si Barcelona té per Pla tanta importància quant a creixement i aprenentatge és gràcies a l'Ateneu Barcelonès. Tot i que el motiu pel qual s'hi subscriu és el descobriment d'una imponent biblioteca curulla de literatura francesa i premsa internacional. Un cop dins, Pla inicia un seguit de relacions que desemboquen en la seva presència com a convidat a la penya d'intel·lectuals de l'època. Joaquim Borralleras, Joan Estelrich, Alexandre Plana -que es va convertir en el seu mentor literari-, Josep M. de Sagarra, Pompeu Fabra, Francesc Pujols... El jove universitari comparteix centenars d'hores conversant, escoltant i debatent amb personalitats d'una gran riquesa intel·lectual i ideològica.

Mentre va tancant les assignatures pendents per rebre el títol d'advocat, també elabora i publica a les revistes *Alt Empordà* i *El Camí* els seus primers relats; uns relats que ja denoten els pilars estilístics de l'estil planià. L'any 1919, per poder pagar el cost de l'últim curs universitari, demana a Joaquim Borralleras (segons les anècdotes del *Quadern Gris*, un personatge pintoresc) ajuda per trobar feina. És així com, després de moure uns quants fils, Josep Pla entra al diari *Las Noticias* i dona el tret de sortida a la seva prolífica carrera periodística. La seva estada a *Las Noticias*, però, és més aviat breu i poc després entra com a redactor a *La Publicitat*. La necessitat de síntesi de l'article periodístic comporta per a Pla una metamorfosi cap a un estil més depurat, precís i sobri.

EXPERIÈNCIES FORANES I CLAROBSCURS

L'any 1920 Pla és enviat com a corresponsal de *La Publicitat* a París. El mes de juliol n'és despatxat per plagi, però el setembre hi és reincorporat: els seus articles havien obtingut un gran èxit i la redacció no para de rebre car-

tes demanant la seva readmissió. Poc després marxa a Madrid amb Joan Crexells. El seu interès per la política el duu a ser escollit diputat de la Mancomunitat de Catalunya per la Lliga Nacionalista del Baix Empordà.

Fins a l'esclat de la dictadura de Primo de Rivera, Pla viatja a Itàlia i cobreix la Marxa de Roma, visita el Ruhr (ocupat aleshores per França) i s'estableix com a corresponsal a Berlín. Els viatges professionals li permeten conèixer, conversar i aprendre de centenars de personatges diferents. Poc després és processat militarment després de publicar un article en què és especialment crític amb la política militar espanyola al Marroc i viu els següents anys a l'exili: viatja des de París a Rússia i després se'n va a Anglaterra. La publicació del seu primer llibre important, *Coses Vistes*, és tot un èxit (amb motiu del centenari d'aquesta publicació, el 2025 s'ha reeditat i la Fundació Josep Pla li ha dedicat una exposició que es pot visitar fins a l'abril del 2026 a l'edifici de la Fundació de Palafrugell): Pla rep l'admiració de la crítica tant nacional com estrangera.

L'any 1927 torna a Catalunya, abandona el diari progressista *La Publicitat* i, en un canvi polèmic, ingressa a *La Veu de Catalunya*, el diari de la Lliga Catalana, el partit conservador catalanista liderat per Francesc Cambó. Pla es convertirà ràpidament en la ploma més reeixida de la firma.

Amb la proclamació de la República és enviat com a corresponsal parlamentari a Madrid. Durant aquells anys col·labora a *La Nau*, *La Nova Revista*, *L'Opinió* i *La Veu de Catalunya*. A més a més de publicar obres com *Llanterna màgica*, *Relacions*, *Cartes de Lluny*, *Cartes meridionals*, *Madrid 1921*, *un dietari*, *Madrid (L'adveniment de la República)*. Amb l'esclat de la Guerra Civil, però, fuig cap a Marsella amb Adi Enberg, parella de Pla des del 1925, col·laboradora de Francesc Cambó, que durant la guerra, com el mateix Pla, formarà part dels serveis d'informació i propaganda franquistes.

L'inici del franquisme suposa per a Pla un abans i un després en la seva carrera des d'un punt de vista ideològic. En la pròxima entrega parlarem de la seva etapa de confirmació com a escriptor i periodista de primer nivell i del llegat que Pla va deixar fins a la fi dels seus dies. ■

Sensació de tardor agradabilíssima, després de tant d'estiu. Josep Pla

ÒSCAR ANDREU FA UNA CRIDA PER MANTENIR VIVA LA LLENGUA

Guifre Ripoll
observador

Òscar Andreu, el terrassenc humorista, comunicador, escriptor, guionista, entre d'altres, i gran defensor de la llengua catalana, fa uns dies va fer un vídeo difós per Nexa Nacional en el qual fa una crida a fer l'ús del català i a confrontar el bilingüisme imposat. Entre moltes altres coses, diu que les societats bilingües no existeixen, però sí les persones bilingües. Segons Andreu, “el bilingüisme és l'avantatge de la desaparició de la llengua que no té exèrcit, que no té estat i que no té jutges”. Les llengües no moren per causes naturals, com els animals, diu. Assegura que a les llengües les mata la ficció del bilingüisme, és a dir, la imposició d'una altra llengua no pròpia.

Cal plantar-se i dir prou, demana fer ús del català i afegeix: “I si no els agrada el que veuen o el que senten, que s'hi posin fulles o a cagar la via”.

Andreu insta els catalanoparlants a reivindicar **els drets lingüístics perquè són drets humans**.

Continua dient que està en joc “si ens mereixem existir o no com a nació” perquè “si ens esborren la llengua, ens esborren la identitat i sense identitat no sabrem qui som i ens assimilaran més fàcilment”. “Parlar català a Catalunya és parlar la llengua de la llibertat, la llengua pròpia del país, la llengua que fa comunitat, que ens fa diferents dels castellans, i iguals a la resta de pobles del món. **Parlar català és l'expressió més genuïna del fet de ser català**”, reivindica. ■

Fermín López sorprèn amb un “perfecte català” en una entrevista: “Em va costar molt poc aprendre'l”

Fermín López considera en una entrevista a RAC1 que va aprendre català molt ràpid perquè li agradava practicar-lo

Fermín López, jugador del **FC Barcelona**, ha estat un dels protagonistes del programa **El món a RAC1**. Jordi Basté ha pogut conversar amb l'andalús en una interessant entrevista en la qual el futbolista ha recordat com van ser els seus primers dies a la Masia i ha admès que **aquest estiu va tenir una important oferta** per fitxar pel **Chelsea**. I no només això, ja que un dels fets que més s'ha viralitzat per les xarxes socials és que Fermín López, oriünd d'**El Campillo (Huelva)**, hagi respost a totes les preguntes en **“un català perfecte”**, com ha remarcat a X Elena Fort, vicepresidenta del FC Barcelona. “El primer any a l'escola em van ajudar una mica, no em van avaluar l'assignatura [de català]. Tenia classes particulars a la Masia. Em va costar molt poc aprendre'l. Hi havia jugadors de l'equip que em parlaven en català. Jo intentava parlar amb ells en català i això m'ajudava. **M'agradava molt practicar-lo i crec que per això el vaig aprendre molt ràpid**”, ha afirmat el migcampista durant l'entrevista. ■

Celobert

LAVIRET

C · A · V · A

BLANES

*Elaborada amb nous verdes i
plantes aromàtiques fresques
recolectades a Blanes.*

En Ruta amb els Cabrera

PROP DE 50 ACTIVITATS A 25 MUNICIPIS

Visites guiades, xerrades, exposicions...

11 d'octubre	l'Esquirol	29 d'octubre	Riudarenes	16 de novembre	Vidreres
11 d'octubre	Palafolls	31 d'octubre	Arbúcies	21 de novembre	Blanes
12 d'octubre	Osor	1 de novembre	Santa Coloma de Farners	22 de novembre	Blanes
11 d'octubre	Breda		Arbúcies	22 de novembre	Os de Balaguer
12 d'octubre	Breda	2 de novembre	Sant Feliu de Buixalleu	23 de novembre	Hostalric
15 d'octubre	Osor		Riudarenes	23 de novembre	Arbúcies
18 d'octubre	Hostalric	3 de novembre	Riudarenes	29 de novembre	Palafolls
18 d'octubre	Santa Maria de Palautordera	4 de novembre	Riudarenes	29 de novembre	Vall d'en Bas
19 d'octubre	Sils	6 de novembre	Barcelona	30 de novembre	Arbúcies
19 d'octubre	Arbúcies	7 de novembre	Riudarenes		Sant Feliu de Buixalleu
	Sant Feliu de Buixalleu	7 de novembre	Arbúcies	4 de desembre	Anglès
23 d'octubre	Blanes	8 de novembre	Girona	6 de desembre	Arbúcies
25 d'octubre	Riells i Viabrea	13 de novembre	Girona	7 de desembre	Roda de Ter
24 d'octubre	Roda de Ter	14 de novembre	Roda de Ter	7 de desembre	Àger
24 d'octubre	Blanes	15 de novembre	Fogars de la Selva	13 de desembre	Mòdica (Sicília)
25 d'octubre	Lloret de Mar	15 de novembre	Ragusa (Sicília)		
26 d'octubre	Lloret de Mar	15 de novembre	Vidreres		
26 d'octubre	Sant Esteve de Palautordera	16 de novembre	Arbúcies		
			Sant Feliu de Buixalleu		

Descarrega't
el programa
de les activitats

